ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 228 (8.426) 1993 йил 27 декабрь, душанба Сотувда эркин нархда

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ — ТАРАҚҚИЁТИМИЗ АСОСИ

Илгари хабар қилинганидек, 22 декабрь куни Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасида республикада иқтисодий ислоҳотнинг бориши, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш масалаларига бағишланган кенгаш бўлди. Унда вазирликлар, идоралар, концернлар, уюшмалар раҳбарлари, давлатга даҳлдор бўлмаган янги тизилмалар вакиллари, фермерлар, тадбиркор ва ишбилармонлар иштирок этди. Янги йил арафасида шундай кенгаш ўтказилиши бежиз эмас. Чунки иқтисодиётимизни ислоҳ қилишнинг аҳволи, изчиллиги ва мамлакат ҳаётидаги муаммоларнинг ечими ушбу кенгаш иштирокчиларининг фаолиятига ҳам боғлиқдир.

Кенгашда республика Президенти Ислом Каримов катта нутқ сўзлади.

— Мустақиллик йиллари мобайнида қилинган машаққатли, қизғин ва жасоратли меҳнатнинг дастлабки натижаларини кўриб турибмиз, — деди Президент. — Қисқа муддатда жамиятни янгилашнинг иқтисодий, ҳуқуқий асослари ишлаб чиқилди. Бозор муносабатига ўтишнинг зарур шарт-шароитлари яратилди. Булар юртимиздаги сиёсий ва иқтисодий барқарорликни таъминлади, иқтисодиётда сезиларли натижаларга эришилди.

Ўтиш даврининг аниқ-равшан дастури, бозор муносабатларини шакллантиришнинг ўзимизга хос йўли ишлаб чиқилди ва амалга ошириляпти. У ҳозирдаёқ ижобий натижа бермоқда. Айрим «хайрихоҳлар» бизга қанчалик ғайирлик қилишмасин, биз амалга оширган ишларни қоралашга уринишмасин, улар ҳақиқий ҳолатни, яъни бизнинг йўлимиз — моделимиз собиқ СССР мамлакатларида амалга оширилаётган бошқа моделларга нисбатан энг кўп самарали бўлиб чиққанини инкор эта олмайдилар. Буни халқаро ташкилотларнинг экспертлари ҳам, ҳатто мухолифларимиз ҳам тан олишяпти.

1993 йилда нефть, газ, нефть маҳсулотлари, дон экинлари, картошка, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажми, қайта ишланадиган хомашё миқдори кўпайди. Қишлоқ хўжалиги тармоқлари, жумладан, пахта тайёрлашнинг ўсиши таъминланди.

Халқаро иқтисодий алоқаларимиз янада мустаҳкамланди. Жаҳондаги йирик банклар, хорижнинг таниқли олимлари ва мутахассислари билан ҳамкорлик йўлга қўйилди, молия ва банк фаолиятини жаҳон талаблари даражасига олиб чиқиш борасида кўп ишлар қилинди.

Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, бошқарувнинг ташкилий тузилмаларини ислоҳ қилишдаги фаолият ҳам салмоқли бўлди. Тармоқ вазирликлари ўрнига концернлар, уюшмалар, корпорациялар тузилгач, мазкур тармоқларни бошқаришда, одамларнинг меҳнатига муносабатида кескин ўзгаришлар рўй берди.

Кадрларга оид сиёсат ҳам изчил юритилмоқда. Кўпгина масъулиятли лавозимларда серғайрат, билимли ёшлар ишлаяпти. Улар хорижда ўқиб тажриба орттириб келишмоқда. Энг муҳими, одамлар энди эскича ишлаш, эскича ҳаёт кечиришни исташмаяпти. Халқимизда юртга эгалик ҳисси, мустақилликдан фахрланиш туйғуси шаклланмоқда. Бу бошланган ислоҳотларимизнинг муқаррарлиги ва муваффақиятининг асосий гаровидир, деб таъкидлади Президент.

Ислом Каримов иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда тараққиётимизга тушов бўлаётган айрим камчилик ва муаммоларга кенгаш иштирокчиларининг эътиборини жалб этди.

Республикада рўй бераётган жараёнларга ҳаққоний, сергак назар ташлаш, уларга ўз вақтида муносабат билдириш зарур. Модомики, давлатни бош ислоҳотчи, деб эълон қилар эканмиз, у амалда ислоҳотчи эканлигини намоён қилсин. Бу йўлда тўсиқ бўлаётган ғовларни ўз вақтида олиб ташласин, керак бўлса, эски қонун ва қарорларга ҳаёт талаблари асосида ўзгартиришлар киритиш зарур.

Маълумки, бозор муносабатларига ўтишнинг йўналиши ва босқичлари белгиланиб, устивор соҳалар аниқлаб олинган. Жонли, амалий ташаббус маъмуриятчилик ботқоғига ботиб қолмаслиги, лоқайдлик, беparволик, порахўрлик ва таъмагирлик турлари билан чирмаб ташланмаслиги керак.

(Давоми 2-бетда).

АШГАБАТДАГИ УЧРАШУВЛАР

СУРАТДА: учрашувдан лавҳа.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзА) олган сурат.

23 декабрь тушдан кейин Президент Ислом Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон делегацияси МДҲ давлат ва ҳукумат бошлиқларининг навбатдаги учрашувида иштирок этиш учун Туркманистон пойтахти Ашгабатга келди.

Икки давлат байроқлари билан безатилган қўналғада ҳурматли меҳмонга Туркманистон Республикасининг Президенти Сапармурод Ниёзов пешвоз чиқди. Гўзал миллий либослардаги туркман қизлари Ислом Каримовга гулдасталар тақдим этишди. Майдонда миллий қўшинларнинг уч тури вакиллари саф тортган эди. Ўзбекистон ва Туркманистон Республикаларининг Давлат гимнлари янгради. Расмий маросимлардан сўнг Ўзбекистон раҳбари ва ҳамроҳлари ўзларига ажратилган қароргоҳга йўл олдилар.

Кечгача МДҲга аъзо бўлган барча мамлакатлар раҳбарлари Ашгабатга етиб келишди. Ҳамдўстликнинг янги аъзоси — Грузия раҳбари Эдуард Шеварднадзе ва мамлакат ҳукумати аъзолари ҳам илк бор бу учрашувда иштирок этадилар. Россия Президенти Борис Ельцин эса бу ерга эрталаб, расмий сафар мақомида келган эди.

Кечқурун Туркманистон Республикаси олиймақом меҳмонлар шарафига зиёфат берди. Бўлажак жиддий музокаралар олдидан йўл чарчоғини озгина бўлса-да, ёзиш зарур эди.

Ашгабат байрам либосида. Кўчаларда меҳмонлар учун битилган қутловлар билан бирга яқинлашаётган янги йил рамзлари кўзга ташланади. Баҳорий ҳаво ҳам кишига ёқимли кайфият бахш этади.

24 декабрь куни эрталаб Туркманистон Президенти саройида МДҲ давлат ва ҳукумат бошлиқларининг ёпиқ йиғилиши бошланди. Кун тартибида узилиб қолган иқтисодий алоқаларни тиклаш, ялпи хавфсизликни мустаҳкамлаш сингари долзарб мавзулар бор эди. Шундан сўнг мажлис биносида давлат бошлиқлари кенгаши билан ҳукумат бошлиқлари кенгашининг қўшма йиғилиши бўлди. Музокаралар якунида кўпгина ҳужжатлар имзоланди. Албатта, улардан энг муҳими — иқтисодий иттифоқ ҳақидаги шартномани кучга киритиш эди. Бу шартномани МДҲ мамлакатлари парламентлари тасдиқлашини кутиб ўтирмай, вақтинча кучга киритиш ҳақидаги битимга барча давлатларнинг раҳбарлари имзо чекдилар.

Ушбу шартнома билан боғлиқ бошқа муҳим ҳужжат — сармоя сарфлаш фаолияти соҳасидаги ҳамкорлик ҳусусида битим имзоланди. Шунингдек, аҳолини МДҲ ҳудудида ишлаб чиқарилаётган дори-дармон воситалари, вакцина ва бошқа иммунобиологик дорилар, медицина маҳсулотлари ва техникаси билан таъминлаш, Тожикистон Республикасининг Афғонистон билан чегарасидаги вазиятни барқарорлаштириш бўйича қўшимча тадбирлар, Туркманистоннинг иқтисодий иттифоққа қўшилиши, давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси фаолиятини таъминлаш, МДҲ давлатлари ҳарбий ҳамкорлигини мувофиқлаштириш бўйича штаб ҳақидаги ҳужжатлар, МДҲга аъзо бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишончни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш ҳақидаги Ашгабат декларацияси қабул қилинди.

Ҳужжатларни имзолаш маросими якунлангач, бир гуруҳ журналистлар мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовни ўраб олишди. Қизғин савол-жавоблар бошланди.

— Ислом Абдуғаниевич, учрашув якунларидан мамнунмисиз?

— Икки кун давом этган музокаралар якунида 21 ҳужжат имзоланди. Албатта, улардан энг асосийси — иқтисодий иттифоқ ҳақидаги шартномани амалга жорий этиш ҳақидаги битим. Агар у рўёбга чиқса, ҳамдўстлик давлатларининг ўзаро алоқалари янги босқичга кўтарилади. Аммо у яна қоғозда қолиб кетмасмикан, деган шубҳа ҳам бор. Чунки, бунгача ҳам неча-неча ҳужжатлар имзоланган. Аммо одамлар уларнинг ижросини кўрмаяпти. Шартнома ва битимларни тезда амалга ошириш йўлларини қидириш зарур. Бунинг учун эса мамлакатларнинг хўжалик ва иқтисодий алоқаларини, молия ва банк фаолиятини, ўзаро ҳисоб-китобларни мувофиқлаштириб олишимиз керак. Агар шундай қилмасак, эртага кўп корхоналар иши тўхтаб қолади. Мен шундан хавотирдаман. Биргина Ўзбекистон эмас, барча давлатлар ҳам буни энг катта муаммо, деб ҳисобламоқдалар. Агар шу муаммо ҳал бўлса, Ашгабат учрашувини самарали якунланди, деб ҳисоблаш мумкин.

— Бу ерда бир қанча давлатлар раҳбарлари билан учрашдингиз. Бу мулоқатларда қандай мавзулар муҳокама қилинди?

— Ҳа, музокаралар жараёнида Озарбойжон, Гуржистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Россия сингари давлатлар раҳбарлари билан суҳбатлашдим. Табиийки, энг муҳим мавзу икки томонлама алоқаларни янада мустаҳкамлаш, бу йўлдаги барча тўсиқларни олиб ташлаш эди. Улар билан фикримиз бир жойдан чиқди: ҳамдўстлик фаолиятини амалий изга кўчириш керак, шундагина у ўз номини оқлайди.

— Ҳамдўстликнинг истиқболига ишонасизми?

— Очиғини айтсам, унинг истиқболи кўп жиҳатдан Россиянинг ички аҳволига боғлиқ. Ҳозир саҳнага чиқаётган айрим бақироқ сиёсатчиларнинг қўли баланд келса, ҳамдўстликнинг келажаги бўлмайди. Чунки Россия катта давлат сифатида ўзаро ҳамкорликни амалий изга ўтказиши, муносабатларда тенгликни ва мувозанатни сақлаб туриши керак. Бўлмаса, ҳамма гаплар пучга чиқаверади...

МДҲ давлат ва ҳукумат бошлиқларининг йиғилиши ўз ишини якунлади. Навбатдаги учрашувни келгуси йилнинг март ойи охирларида Москвада ўтказишга келишиб олинди.

Хўш, Ашгабат учрашуви МДҲ мамлакатлари халқларига нима беради? Энг аввало, иқтисодий ҳамкорликнинг тикланишига умид уйғотувчи яна бир ҳужжат имзоланди. Салкам бир йил мобайнида талай баҳс-мунозараларга сабаб бўлган ўзаро янгича муносабатлар сари қадам ташланди. Зеро, мавжуд иқтисодий қийинчиликларни фақат биргаликда енгиб ўтиш мумкинлиги тобора равшан бўлиб қолмоқда. Озарбойжондан кейин Грузия ҳам ҳамдўстликка аъзо бўлгани, МДҲ доираси, Болтиқбўйини ҳисобга олмаганда, собиқ Шўролар Иттифоқи ҳудудини қамраб олгани ҳам ана шундан далолат беради.

* * *

24 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Ашгабатдан Тошкентга қайтиб келди. Президентни Тошкент тайёрагоҳида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов, Олий Кенгаш Раисининг ўринбосари Б. Бугров, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Носир МУҲАММАД, (ЎзА мухбири).

ШАҲАР ФАОЛЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

24 декабрь куни Тошкент шаҳар фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Фаоллар йиғилишида Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков «Шаҳар фаолларининг Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг бир йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда ҳамда халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгашининг сессиясида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» маъруза қилди.

Йиғилишда муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг масъул ходими И. П. Шодмонқулов иштирок этди.

(Йиғилиш ҳақидаги батафсил ҳисобот газетада эълон қилинади).

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

24 декабрь куни Тошкент шаҳар ҳокимлигида пойтахтдан сайланган Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари ҳамда шаҳар туманлари ҳокимлари билан учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувни Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков очди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Х. Жўрабеков республикада амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, 1993 йилги ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг дастлабки якунлари, келгуси йил режалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши бўлажак сессияси кун тартибига қўйилган масалалар ҳақида қисқача гапириб берди.

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари Б. С. Камолов, В. М. Желтоухов, Қ. Т. Ризаев, А. Ғуломмаҳмудов ва бошқалар ушбу масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазалари ва таклифларини баён этдилар.

Халқ депутатлари билан учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Б. Умурзоқов, республика Олий Кенгаши раисининг ўринбосари Б. И. Бугров, Конституциявий суд раиси вазифасини ижро этувчи Ш. Ўрозаев иштирок этдилар.

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари билан учрашув пайтида.

Виктор Багаев суратлари.

Бугунги кун нафаси

⊙ Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Иштихон тумани аҳлини туманнинг 50 йиллиги билан табриклади.

⊙ Нукусда бўлиб ўтган Қорақалпоғистон Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида кўпгина қонунлар қатори республика гимни қабул қилинди, лотин ёзувига ўтишга қарор қилинди.

⊙ Чимбойда Туркиянинг «Язекс» фирмаси билан ҳамкорликда тўқимачилик комбинати қурилиши бошланди. Келгуси йилда ишга туширилиши мўлжалланаётган бу корхонада йилига 28 миллион долларлик маҳсулотлар ишлаб чиқариш режаланган.

⊙ Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий мажлисига сайловлар тўғрисидаги қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

⊙ Россия ва Украина Президентлари Борис Ельцин билан Леонид Кравчук ўртасидаги учрашувда давлатлараро муносабатлар муҳокама этилди.

⊙ Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев ва Бош вазир Сергей Терещенко Россия Бош вазири Виктор Черномирдин билан Алматида ўтказилган музокаралар натижасида ёнилғи-энергетика, техника-иқтисодий соҳаларда ҳамкорлик қилиш, Бойқўнғир космодромидан фойдаланиш ва бошқа масалалар юзасидан бешта ҳужжатни имзоладилар.

⊙ Россиянинг собиқ адлия вазири бўлган Николай Фёдоров иккинчи босқич сайловларда Чувашия Президенти этиб сайланди.

⊙ Бугун Душанбеда Тожикистон Олий Кенгашининг сессияси иш бошлаши кутилмоқда. Асосан Ленинобод вилоятидан депутатлар келмаганлиги сабабли сессия иши бир ҳафтага кечикди.

⊙ Ростов-Донда асосан 9-синф ўқувчилари бўлган 16 кишини гаровга олган террорчилар билан бир неча кун давомида олиб борилган музокаралар натижасида гаровга олинганларнинг ҳаммаси озод этилди. Террорчиларга берилган вертолёт Доғистон ҳудудига қўнганлиги маълум бўлди. Сўнгги хабарларга кўра 4 нафар террорчидан ҳаммаси қўлга олинган.

⊙ Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош котиби Бутрос Ғолий ядровий қурол-аслаҳалар тарқалмаслиги ҳақида музокаралар ўтказиш учун Жанубий ва Шимолий Кореяда бўлди. Шундан сўнг у Хитой пойтахти Пекинга келди.

⊙ Бугун Қоҳирада Фаластин Озодлик ташкилотининг раиси Ясир Арафат билан Исроил Бош вазири Исҳоқ Рабин ўртасида музокаралар ўтказилади. Унда фаластинликларга мухторият берилган ҳудудлардан Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш юзасидан шартнома имзоланиши кўзда тутиляпти.

⊙ Жанубий Африка Республикаси парламенти аксарият кўпчилик овоз билан мамлакат муваққат Конституциясини маъқуллади. Конституция келгуси йил 27 апрелда мамлакат қора танли аҳолиси иштирокида ўтказиладиган биринчи ялпи сайловлардан сўнг амалга киритилиб, беш йил давомида кучда бўлади.

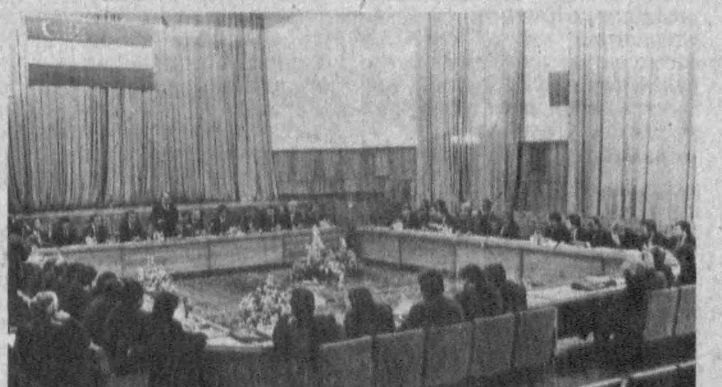

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ВИЛОЯТИ: ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Тошкент шаҳри ва вилояти ўртасида барча соҳаларда ҳамиша кенг кўламли ҳамкорлик алоқалари мавжуд бўлган. Кўп йиллик ўзаро манфаатли бу ҳамкорлик 1994 йилда янада равнақ топишига мустаҳкам замин қўйилди.

Тошкент шаҳри ва вилояти ўртасидаги ҳамкорликнинг янги истиқболлари тўғрисида 26 декабрь куни пойтахтдаги Чилонзор тумани ҳокимлигида бўлиб ўтган Тошкент шаҳри ва вилояти туман ва шаҳар ҳокимларининг самимий ва дўстона учрашувида манфаатдорлик билан гап борди.

Учрашувни Тошкент шаҳри Ҳокими А. И. Фозилбеков қисқача кириш нутқи билан очди.

— Биз илгари ҳам яқиндан ҳамкорлик қилиб келганмиз, — деб таъкидлади Атхамбек Иброҳимович. — Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари ҳамиша елкама-елка туриб меҳнат қилганлар, оғир дамларда бир-бирларига ёрдамга келганлар, ҳар тарафлама оталиқ ёрдами кўрсатганлар. Афсуски сўнгги пайтда бу ажойиб анъана бироз унутила бошлаган эди. Бизнинг бугунги учрашувимиз Тошкент шаҳри ва вилояти меҳнат жамоалари, барча меҳнаткашлари ўртасидаги дўстона алоқаларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга хизмат қилишига ишончим комил.

Тўпланганлар олдида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Х. Жўрабеков нутқ сўзлади.

— Тошкент шаҳри ва вилояти ўртасида доимо мустаҳкам иқтисодий ва маданий алоқалар бўлиб келган, — деди Исмоил Ҳакимович. — Тошкент шаҳри корхона ва ташкилотлари қишлоқ меҳнаткашларига жамоа ва давлат хўжаликларининг моддий-техника асосини мустаҳкамлаш, етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олиш, бошқа соҳаларда катта ёрдам кўрсатиб келганлар. Вилоят деҳқонлари ва чорвадорлари эса етиштирган маҳсулотларини биринчи навбатда тошкентликлар дастурхонига инъом этганлар.

Бироқ, сўнгги вақтларда бу алоқалар бироз бўшашиб қолди. Шу сабабли шаҳар аҳолисини етарли миқдорда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш учун уларни Тошкентга анча олисдаги вилоятлардан олиб келишга ҳам мажбур бўлинди.

Шунинг учун шаҳар ва вилоят ўртасидаги дўстона алоқалар ва ҳамкорликни фақат тиклабгина қолмасдан, уларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш зарур. Тошкент шаҳрининг ҳар бир тумани вилоятдаги қишлоқ туманларини оталиққа олса, қишлоққа қачон ва қандай ёрдам беришларини аниқ белгилаб олсалар айни муддао бўлар эди. Вилоятнинг қишлоқ туманлари эса яқин вақт ичида пойтахтдаги йирик саноат корхоналари ва ташкилотларда, аҳоли турар жойларида ўз дўконларини очишлари, шаҳарга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ўз вақтида етарли миқдорда узлуксиз етказиб берилишини таъминлашлари зарур.

Учрашувда Тошкент вилоятининг ҳокими М. Икромов ҳам сўзга чиқди.

— Энг аввало Тошкент шаҳри ҳокимлигига ушбу учрашувни ташкил этганликлари учун миннатдорчилигимни билдирмоқчиман, — деди у. — Бизнинг деҳқонларимиз ва чорвадорларимиз шу кунгача тошкентликларнинг узоқ йиллар давомида кўрсатиб келган оталиқ ёрдамларини миннатдорчилик билан тилга оладилар. Кўп жиҳатдан пойтахтликларнинг ёрдами туфайли ҳам Тошкент вилояти қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда яхши натижаларга эришиб келган эди.

Аммо республикамиз Президенти И. А. Каримов халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгашининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида таъкидлаб ўтганларидек, кейинги йилларда бу тармоқда жиддий камчиликларга йўл қўйилди.

Биз бу жуда ҳаққоний танқиддан тегишли хулосалар чиқардик ва йўл қўйилган хатоларни бартараф этиш юзасидан аниқ-равшан тадбирларни белгилаб олдик. Биз вилоят қишлоқ хўжалиги, умуман бутун халқ хўжалигини жадал ривожлантиришда шаҳарликларнинг ёрдам ва ҳамкорлигига катта умид қиляпмиз.

Тошкент шаҳрининг имкониятлари улкандир. У жуда катта саноат, илмий ва маданий куч-қувватга эгадир. Биз ўзаро қалин ҳамкорлигимиз қишлоқ хўжалиги моддий-техника асосини сезиларли даражада мустаҳкамлашга, қишлоқ жойларида янги ишчи ўринлари ташкил этишга хизмат қилишига катта умид боғлаяпмиз. Вилоятнинг қишлоқ меҳнаткашлари эса Тошкент шаҳрига дала ва фермалар маҳсулотларини етказиб бериш юзасидан барча шартномаларни сўзсиз бажариш учун ҳамма имкониятларни ишга соладилар.

Тошкент туманининг ҳокими Р. Акбаров, Бекобод шаҳри ҳокимининг биринчи ўринбосари Ш. Бобоев, Бекобод туманининг ҳокими М. Расулов, Ҳамза туманининг ҳокими Б. Юсупов ва Мирзо Улуғбек туманининг ҳокими Ш. М. Мирзиёев шаҳар ва қишлоқ ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш юзасидан ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков ва Тошкент вилоятининг ҳокими М. Икромов Тошкент шаҳри ва вилояти ўртасида ижтимоий-иқтисодий ва илмий-техникавий соҳада ҳамкорлик қилиш юзасидан режалар лойиҳасини имзоладилар.

Шаҳар билан вилоят ўртасида дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш юзасидан кенг кўламли аниқ дастурни ишлаб чиқиш учун ишчи гуруҳи ташкил этишга қарор қилинди.

Тошкент шаҳри ва вилояти туман ва шаҳарлари ҳокимларининг учрашувида Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Б. Умурзоқов иштирок этди.

СУРАТЛАРДА: ҳокимлар учрашуви пайтида.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ — ТАРАҚҚИЁТИМИЗ АСОСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шундан сўнг Президент ислоҳотларни амалга ошириш йўлида ғов бўлиб турган сабаблар тўғрисида алоҳида сўз юритди. Уларнинг **биринчиси**, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш суст олиб борилмоқда. Кўпгина раҳбарлар мулкни ўз қўлидан чиқариб юборишга қўрқяпти. Мулк эгасини топа олмаяпти. Модомики, мулк давлат тасарруфидан чиқарилмас экан, тараққиёт ҳам бўлмайди.

Иккинчиси, давлат таркибидаги баъзи идораларнинг раҳбарлари ўз вазифасини виждонан бажармаяпти. Бюрократия, сансоларлик, масъулиятсизлик ҳамон тўла барҳам топгани йўқ. Айрим раҳбарларда жонкуярлик етишмайди. Улар оғизда ислоҳотчи, янгилик тарафдори бўлишсада, амалда унга йўл беришмаяпти. Бундай кишилар бизга ҳамроҳ бўлолмайдилар. Кўп гапириб, ҳеч қандай иш қилмайдиган «ислоҳотчи» ҳали бу жараённинг моҳиятини англаб етмаган ходимдан минг карра хавфли ва жамиятга кўпроқ зарар келтиради. Чунки ислоҳотга тушунмаган кишига ҳаётнинг ўзи эртами-кечми буни англаб олишига ёрдам беради. Бироқ ишлаш ўрнига сафсатабозлик билан шуғулланадиган «ислоҳотчи», агар у раҳбар бўлса борми, ундайлар ислоҳот ғоясини ҳам, унинг обрўсини ҳам тўкади. Бу каби одамлардан қатъиян халос бўлишимиз керак.

Учинчи масала. Биз янгиланиш ва ислоҳотларга чин дилдан интилаётган кишиларга кўпроқ ишонч билдиришимиз, мадад ва кўмак беришимиз лозим. Чунки келажагимиз ислоҳотларга боғлиқдир.

Яна бир масала. Мавжуд имкониятдан тўлиқ фойдаланмаяпмиз. Хорижий шериклар билан фаол мулоқот ўрнатиш, чет эл сармоясини, илғор технологияни мумкин қадар кўпроқ жалб этиш зарурлиги тўғрисида мунтазам гапиряпмиз. Чунки бу янги иш жойи, тайёр маҳсулот демакдир. Бу жаҳон бозорига чиқиш ва пировард натижада республикамиз, халқимиз фаровонлигини юксалтиришдир. Биз биргаликда ҳамкорлик қилишга чет элликларни қизиқтира олиш маҳоратини эгаллашимиз, уларнинг сармоясини келтиришимиз зарур. Чет эл сармоядорлари билан алоқа ўрнатмаган хўжаликнинг келажаги йўқ, деб таъкидлади Ислом Каримов.

Дунёдаги энг бой давлатлардан бири ҳисобланган Япониянинг қудрати — одамларининг ақл-заковати, тадбиркорлигидадир. Улар бошқа мамлакатларнинг илғор тажрибалари, янгиликларини тезда илғаб олиб, ўзида қўллагани учун ҳам қисқа муддатда дунёнинг кучли мамлакатлари сафидан ўрин олди. Шунинг учун ота-боболан қолган меросга кўз тикиб ёки «янги велосипед» ихтиро қилиб юрмай, японлардан ўрнак олиб, дунёдаги энг илғор технологияни, иш усулини ўзимизда қўллашни ўрганайлик.

Жаҳон мамлакатларида юртимиз, иқтисодиётимизга қизиқиш катта. Аммо, афсуски, айрим раҳбарларимизда уларга интилиш, билмаган нарсасини ўқиб ўрганишга иштиёқ етишмайди. Тошкент шаҳри, Самарқанд, Хоразм ва Бухоро вилоятларида чет элликлар билан ҳамкорликда кўплаб қўшма корхоналар ташкил этилди. Улар яхши ишламоқда. Бироқ, Ўзбекистон саноати маҳсулотининг 44 фоизини ишлаб чиқарадиган Тошкент вилоятида атиги 13 та қўшма корхона бор. Олмалиқ, Оҳангарон, Бекободда йирик ишлаб чиқариш қувватлари, ривожланган коммуникация тармоқлари, қудратли машина ва механизмлар, малакали муҳандису ишчилар, қазилма бойликлари мавжуд. Лекин вилоятда хорижликлар билан биргаликда корхоналар барпо этиш, уларнинг сармоясини олиб келиш учун иқтисодий-ҳуқуқий имкониятга эга бўла туриб, бунга эътибор берилмаяпти.

Яқин вақтгача қолоқ соҳа ҳисобланган енгил ва маҳаллий саноат тармоқларида қўшма ҳамда кичик корхоналар қуриш бўйича изланишлар олиб борилди, муайян ютуқларга эришилди. Бироқ машинасозлик, кимё саноати тармоқлари раҳбарлари ислоҳотларни жорий этишдек ҳаётий масала билан етарли шуғулланишмаяпти. Улардан иш сўрасангиз, Россия билан илгариги алоқалари узилгани, хомашё йўқлигини баҳона қилишади. Эндиликда биз Россияга, илгари иқтисодий алоқа ўрнатилган бошқа давлатларга кўз тикмаймиз, улар билан бизнинг ўртамизда фақат дўстона, биродарлик алоқалари қолди, холос. Аммо изланган, тиниб-тинчимас раҳбарлар янги маҳсулот ишлаб чиқариш имконини топиб, иқтисодий тангликни бартараф этмоқда. Уларнинг тажрибасини оммалаштириш керак.

Савдо корхоналарини хусусийлаштириш юзасидан анча ишлар қилинди. Бироқ, савдо корхоналари ўртасида ҳамон соғлом рақобат пайдо бўлгани йўқ. Хизмат кўрсатиш маданияти юксалмаяпти. Ҳануз халқ учун зарур моллар пештахта остига яшириб қўйилмоқда. Аввалгидай харидор керакли нарса харид қилиш учун савдо ходимига ялиниб-ёлвориши керак. Ахир, дунёда бунинг акси — савдо ходими харидорни қидиради-ку!

Транспорт, маиший хизмат кўрсатиш соҳасини хусусийлаштиришдан ҳам кутилган натижа бўлмаяпти. Бунинг сабаби битта. Мулк хусусийлашмоқда-ку, бироқ унинг эгасига эркинлик берилмаяпти. Мулк эгаларининг ҳамон қўл-оёғи боғлиқ. Хусусий мулк соҳибларининг эркинлигини таъминлашимиз зарур.

Республикада бошқарувнинг ташкилий тузилмаларини ислоҳ қилиш юзасидан катта ишлар бажарилди. Тармоқ вазирликлари ўрнида концернлар, уюшмалар, корпорациялар ташкил қилинди. Лекин айрим тузилмаларнинг номи ўзгарган бўлса-да, уларнинг раҳбарлари ҳамон аввалги маъмурий-буйруқбозлик кўчасидан чиқа олмаяпти. Ижара, жамоа корхоналари, давлат акционерлик бирлашмаларининг шаклинигина эмас, балки мазмун-моҳиятини ҳам ўзгартиришимиз лозим.

Илгариги иттифоқ қарамоғида бўлган барча йирик корхоналар акционерлик жамиятларига айлантирилиши керак. Ҳаёт бу ишни жадаллаштиришни талаб қилмоқда. Акциялар, қимматбаҳо қоғозлар бозорини шакллантириш, жамғарма биржаларини ташкил қилиш йўлидан дадил бориш керак. Қимматбаҳо қоғозлар ва жамғарма биржаси тўғрисида қонун қабул қилинган эди. Лекин у амалда ишламаяпти. Олий Кенгаш қўмиталари ўзи қабул қилган қонунларнинг ҳаётга қандай татбиқ этилаётгани билан қизиқиши зарур.

Қурилиш мажмуини ислоҳ қилиш муҳим йўналиш ҳисобланади, — деди Ислом Каримов. — Энди бу соҳага марказлаштирилган капитал маблағ ажратилмайди. Давлат фақат янги ер ўзлаштириш, мелиорация соҳаси учунгина маблағ беради. Бошқа қурилишлар бутун дунёда бўлгани каби фақат қайтариладиган кредит асосидагина барпо этилади.

Тажриба тариқасида пудратчи қурилиш ташкилотларини ўз муомала маблағлари билан таъминлаб бориши керак деб ўйлайман, деди Президент. Бинолар, иншоотларни уларнинг ўзлари охиригача қуриб, фойдаланишга топширишлари учун имтиёзли кредит бериш ва уларни бундан манфаатдор қилиш лозим. Токи уларнинг ўзлари зарур материаллар, лойиҳаларни сотиб олиб, қуришсин ва харидорини топсин.

Баъзи жойларда ҳокимликлар қурилиш ташкилотларига ёрдамлашиш ўрнига уларга зўравонлик қилишяпти. Бунга чек қўйилиши керак. Уй-жой қурилиши учун ҳокимликлар ўз бюджети ҳисобидан маблағ ажратиб, буюртма бериб, муҳтож одамларга уй қуриб беришни ташкил қилиши лозим.

Вазирликлар, идоралар, концернлар раҳбарлари, фермерлар ва тадбиркорлар кенгашда сўзга чиқиб, иқтисодий ислоҳотни жорий этишда тўпланган ютуқларни таъкидлаш билан бирга муҳокама этилган масала юзасидан таклиф ва истаклар билдиришди.

Кенгашда ислоҳотни амалга оширишни таъминлаш учун янги қарорлар қабул қилиш, илгари чиқарилган ҳужжатларга тегишли ўзгартишлар киритиш хусусида ҳам гап борди. Мазкур масалани муфассал ўрганиш бўйича комиссия тузилди.

(ЎзА).

Тошкент иссиқлик электр станциясининг осмонга қадалган мўриларидан тутун чиқиб, турибди. Қозонлар гувиллайди. Вазмин ва босиқ, ишбилармон ва камгап муҳандислар бошқарув пульти олдида сергак туришибди.

30 йилдан бери шундай. 30 йилдан бери станция халқ хўжалигимизнинг оғирини енгил қилиб, мўл-кўл энергия етказиб бермоқда. Эски танишлар билан учрашар эканман, Тошкент ГРЭСи қурилиши арафасида бўлган баҳслар хаёлимдан ўтди. Мутахассислар орасида дастлаб гидроэлектр станциялар қуриш керак дегувчилар ҳам бор эди. Тўғри, Ўзбекистонда катта энергия захираларига эга бўлган дарёлар бор, лекин гидростанциялар қуриш узоққа чўзилади. Тошкент ГРЭСини қуришдан мақсад эса гуркираб ўсаётган саноатни энергия билан тўлароқ таъминлаш эди. Бу борада, яъни 60-йилларда яна бошқа гап ҳам қўзғаб қолди. Тошкент яқинида газ билан ишлайдиган станция қурмаган маъқул: биринчидан, станцияга анчагина серҳосил ерларни бериш лозим бўлади, иккинчидан эса ҳали, мен эслатган мўрилардан чиқаётган тутун шаҳар ҳавосини бузади. Бу гаплар ўринли ва жўяли. Лекин ҳақиқат рўёбга чиқмоғи учун иккинчи томоннинг фикрини ҳам эшитиш лозим бўлади. Ўша вақтда энергетика вазири бўлиб ишлаган Азиз Ҳамидов бошлиқ мутахассислар ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини ўртага қўйишди: Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти йирик саноат марказидир. Гидростанциялар уларни энергия билан таъминлаш масаласини тез орада ҳал қилолмайди. Бирдан-бир йўл — Тошкент ГРЭСини қуриш ва уни навбатма-навбат ишга солиб юбориш, ГРЭС қуриш гидростанциялар қуришга нисбатан арзонга тушади. Тошкент ҳавосининг бузилишига келганда, албатта ҳавога чиқиндилар чиқади, лекин махсус ускуналар ўрнатиш мумкин ва ҳавонинг тозалигини сақлаш чораларини кўрса бўлади...

• Минг бир касб

ҚАТОРДА НОРИМИЗ БОР

Шундай қилиб, Тошкент нурхонасининг 160 минг киловаттли биринчи турбогенератори 1963 йилда ишга тушди. Ҳозир эса унинг қуввати 2 минг киловаттга баробардир. Бу энергетика тизимидаги барқарор ишлаётган корхоналардан бири.

...Станцияда корхонанинг оқсоқолларидан, шу ерда қарийб 30 йилдан бери ишлаётган тажрибали муҳандис Қаюм Абдураззоқов билан учрашиб қолдим. У киши ҳозир бош муҳандиснинг ўринбосари, айни вақтда марказнинг раҳбари экан. Мана, энди, сочларига оқ тушиб, пешоналарида ажинлар пайдо бўлибди. Биринчи учрашган кезимизда, яъни 1964 йили оёғидан ўт чақнаб турган, станциядаги қалдирғоч миллий муҳандислардан бири эди.

— **Қаюмжон, қалайсиз, болачақалар ҳам изингиздан боришяптими? — деб сўрайман.**

— Шукр, ишлаб турибмиз, навбатчи муҳандислик пайтимда туғилган ўғилларим энергетик бўлиб етишдилар. Тўнғичим вазирликда, иккинчиси энергетика корхонасида ишламоқда. Орзуларим ушалди, десам арзийди.

— **Муаммолар ҳам бордир?**

— Ҳозир беғалва бошнинг ўзи йўқ. Ускуналар, эҳтиёт қисмлар етишмайди. Ёқилғи муаммоси, уни тежаш масалалари... лекин биз муҳандислармиз, бунинг устига раҳбарлармиз. Жумбоқни ечишимиз керак. Ечаяпмиз ҳам.

— **Сиз станцияда тўнғич миллий муҳандислардан эдингиз. Қаторингизга қора кўзлар келиб қўшилиб, қанот пайдо қилгандирсиз...**

— Келишди, қўшилишди. Қаторимизда норларимиз бор, лекин юкимиз ерда қолмаслиги учун улар кўпайиши керак. Шунинг учун корхонамизда ёш мутахассисларни ўқитишга, тажрибасини оширишга катта аҳамият бермоқдамиз. Улар кекса мутахассисларга бириктириб қўйилмоқда, устозлардан иш ўрганишмоқда. Мана, сиз билан биз ҳозир 6-блок бошқарув пультига кирдик. Лутфулла Нуруллаев, Тўхтамурод Алматов сингари муҳандисларимиз билан танишдингиз. Яқиндагина улар оддий назоратчи бўлиб юришган эди. Бугун эса блокни бошқаришмоқда. Бу ерда 180 киши ишлайди. Мутахассисларнинг 80 фоизи ўзбек йигитлардир. Демак, муҳандисларимиз нимага қодир эканликларини кўрсатишаяпти.

Мен Тошкент ГРЭСидаги ишлардан бир шингил ҳикоя қилдим, холос. Бу станция техника тафаккурининг тирик обидаси сифатида қад ростлаб турибди ва мустақиллигимизнинг чироғи бўлиб нур таратмоқда.

Абдулла АБДУҚОДИРОВ.

• Табиат — ҳаёт чашмаси

ХАВФЛИ МАНБА

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг яқинда ўтган ҳайъат йиғилишида шаҳардаги мавжуд қуюв ишлаб чиқариш корхоналарининг экологик ҳолати таҳлил этилди ва бир қатор қуюв ишлаб чиқариш корхоналарининг қайта таъмирланиши, янги самарали тозалаш ускуналари билан жиҳозлаш зарурлиги ва айримларини шаҳар ҳудудидан ташқарига кўчириш ҳақидаги ҳукуматнинг қатор қарорлари бажарилмаётганлиги айтилди.

Қуюв ишлаб чиқариш корхоналари атмосфера ҳавосини булғаётган энг хавфли манбалардан бири ҳисобланади. Шу билан бирга бу корхоналар аҳоли турар жойлари яқинида жойлашган бўлиб, ҳавога чиқарадиган чиқиндилари таркибини азот оксиди, олтингугурт, фенол, қора қуюн, бензопирен ва тез учувчи зарарли органик моддалар ташкил этади.

Шу йилда олинган маълумотлар шуни кўрсатадики, ушбу корхоналарнинг 30—40 фоизи ишлаган тақдирда, атмосфера ҳавосига чиқараётган заҳарли моддаларнинг шаҳар бўйича умумий миқдорининг 12 фоизини кўрсатади ёки 21,4 минг тонна демакдир.

Шаҳардаги мавжуд 25 қуюв корхоналарининг лойиҳавий қуввати йилига 305,6 минг тонна, амалда эса 120 минг тонна қуйма маҳсулотлар чиқаради. Лекин шу бугунги кунгача бирорта корхона қуюв жараёнини бошқа экологик жиҳатдан зарарсиз соҳа билан алмаштириш ёки уни шаҳардан кўчириш масаласини амалга оширмади. Булар «Ўзбекпахтамаш», «Ўзбекқишлоқмаш», «ТошЭКС», «Компрессор» ва бошқа корхоналар шулар жумласидандир. Юқорида қайд этилган ташкилотларда қуюв жараёнларини қайта таъмирлаш, тозалаш ускуналари билан жиҳозлаш ишлари ўта сусткашлик билан олиб борилмоқда, ҳатто табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси чора кўргандан кейин ҳам биронта тадбирни бажаришга шошилмаяптилар.

Шунга қарамасдан, айрим корхоналар ишлаб чиқариш қувватларини оширишни мўлжаллаб туришибди. Масалан, Тошкент трактор заводи келажакда йилига қуюв ишлари ҳажмини 100 минг тоннага етказмоқчи. Бу эса атмосфера ҳавосида кескин равишда зарарли чиқиндилар миқдорининг ортиб кетишига сабаб бўлади ва экологик вазиятнинг кескинлашишига олиб келади.

Бектемир туманидаги «Иргидромаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида эса қуввати 54 минг тонна қуюв маҳсулотлари чиқарадиган корхона ҳанузгача иш билан таъминланмаган. Ваҳоланки, бу корхона экологик жиҳатдан талабларга жавоб берадиган ускуналар билан жиҳозланган.

Тошкент шаҳри экологиясини тубдан яхшиланишига эришиш учун бир тан, бир жон бўлиб курашмасак, атмосфера ҳавосини соғломлаштиришга қаратилган режа ва тадбирлар бажарилмай қолаверади.

Шукур ҲИДОЯТОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг масъул ходими.

ПРЕЗИДЕНТ СТИПЕНДИЯСИНИ ОЛАДИ

Республикамиз олий ўқув юртларида таълим олаётган иқтидорли толиби илмларни тақдирлаш ва моддий рағбатлантиришга қаратилган тадбирлар ёшлар маънавий камолоти учун мустаҳкам негиз бўлиб хизмат қилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат стипендиялари таъсис этилиши ҳам нур устига аъло нур бўлди.

Ушбу имтиёзга эга бўлган талабаларга белгиланган ойлик стипендия миқдоридан уч баробар кўп бўлиб, 34800 сўмни ташкил этади. Яқинда бир гуруҳ иқтидорли ва аълочи ёшлар мазкур стипендия соҳиблари бўлдилар. Тошкент давлат университетининг бешинчи курс талабаси Омонулла Насриддинхўжаев ҳам бундай катта ишончга сазовор бўлди.

Бу истеъдодли толиби илм талабалик йилларидаёқ учта илмий ишни нашр эттиришга муяссар бўлди. Унинг Бельгия олий саноат институтига қилган илмий сафари самарали якунланди. Шу жараёнда у амалга оширган илмий иш ижобий баҳоланди ҳамда инглиз тилида босмага беришга қарор қилинди. Айни вақтда Бельгиядаги ушбу олий ўқув юртининг махсус мукофотига эга бўлди.

Хорижий тиллардан инглиз ва французча забонда эркин сўзлашиш малакасига эга бўлган бу умидли ёш тадқиқотчининг келажаги янада порлоқ. Президент давлат стипендиати халқаро иқтисодий муносабатлар бўйича шуғулланиб етук мутахассис бўлиб етишиш йўлида жиддий изланмоқда. У Тошкент Давлат университетининг фахрли талабаларидан бири сифатида жамоат ишларида ҳам фаоллик кўрсатмоқда.

Озод АҲАДОВ.

• Қиш — синов даври

ХОНАДОНЛАР ИССИҚЛИГИНИ ТАЪМИНЛАЁТГАНЛАР

БУ йил қиш жуда эрта тушди. Яқин йилларда қор бундай қалин ёғганини ва қишнинг совуқ келганини ҳатто қариялар ҳам эслашолмайди. Лекин шунга қарамай кўпчилик уйларимиз анча иссиқ.

Хўш, ҳозирги совуқ кунларда хонадонларимизни иссиқлик билан таъминлаётганлар кимлар? Бундай хайрли ишга бел боғлаганлардан бири Тошкент иссиқлик ишлаб чиқариш марказидир. Икки ярим миллионлик пойтахтимиз аҳолисини куз ва қиш ойларида иссиқлик билан таъминлаш ана шу корхона зиммасига юкланган.

— Бирлашмамиз 10 та катта иссиқлик марказларини ўз ичига олади, — дейди биз билан суҳбатда бош директор Нусратилло Убайдуллаев. — Қозонхоналар шаҳримизнинг турли ҳудудларида жойлашган. Айни пайтда иссиқлик марказлари қиммат ва мураккаб ускуналар билан таъминланган. Ҳозир уларга ўз ишини пухта эгаллаган мингга яқин кишилар хизмат кўрсатишмоқда. Пойтахтда жойлашган қозонхоналар учун ҳар йили тахминан 95 миллиард куб метр сув, 1,3 миллиард куб метр газ керак бўлади. Фақат сувни айлантириш учун 280 миллион киловатт соат электр қуввати сарфланади.

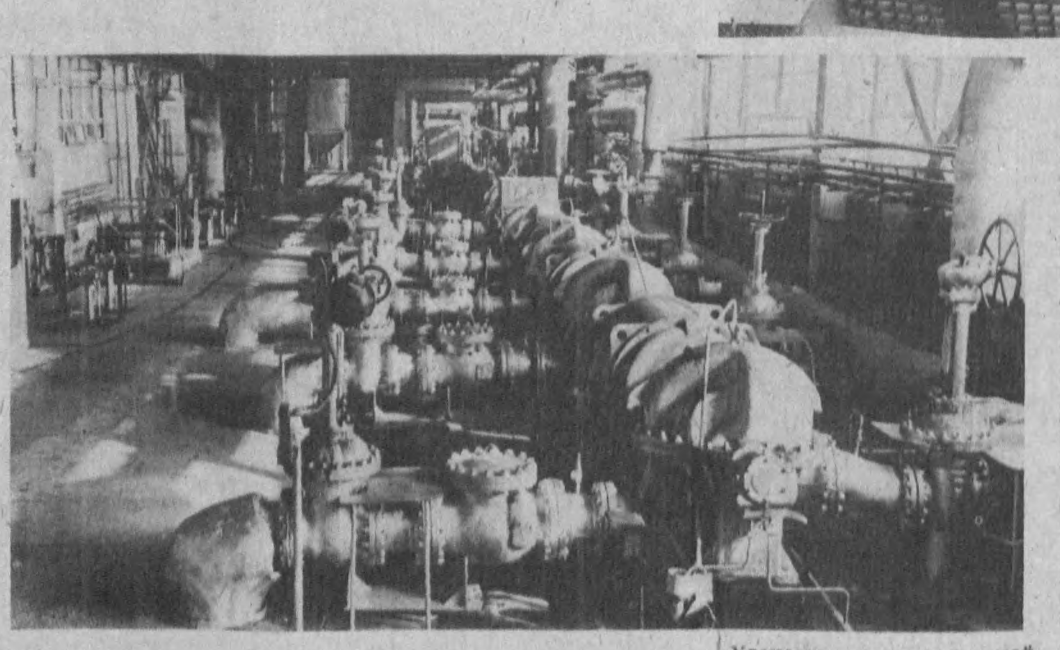

Иситиш мавсуми биз мўлжаллагандан бир ой олдин бошланди. Лекин биз шошилиб қолганимиз йўқ. Сабаби бирлашма бунга олиндан тайёрланиб қўйганди. Яъни корхона бу ишга апрель ойи бошлариданоқ киришиб кетганди. Чунки ўтган ва ундан бурунги йиллар тайёргарликни сал кечроқ бошлаб, баъзи бир камчиликларга йўл қўйгандик. Натижада иссиқлик билан таъминлашда шаҳарликларнинг ҳақли эътирозига дучор бўлгандик. Шунинг учун бу йил иссиқлик марказларини кузги-қишки мавсумга тайёр ҳолга келтириш мақсадида қилинадиган ишларни олдиндан режалаштириб олдик.

Режага кўра ҳаммаси бўлиб 10 та сув иситиб берадиган қозонхоналарни тўла таъмирдан чиқаришимиз керак эди. Бу ишни шу йилнинг ўрталаридаёқ уддасидан чиқдик. 3-иссиқлик марказидаги 3,4-қозонхоналар, 4-иссиқлик марказидаги 5, 7-қозонхоналар, 5-иссиқлик марказидаги 5-қозонхона, 9-иссиқлик марказидаги 1, 2-қозонхоналар ва 10-иссиқлик марказидаги 3-қозонхоналар шулар жумласидандир.

Ҳаммага маълумки, пойтахтимизнинг Юнусобод ва бошқа туманларида янги турар жой бинолари қад кўтармоқда. Шу муносабат билан айниқса Сергели, Юнусобод туманларида иссиқлик етишмаслиги туфайли бу ердаги аҳолини иссиқлик билан таъминлаш қийинлашиб кетганди. Шуларни ҳисобга олган ҳолда ўтган йили 4 ва 8-иссиқлик марказларида қўшимча иккита қозонхона ўрнатган эдик. Бу борада бу йил ҳам анча ишларни амалга оширдик. Яъни Сергели туманида 100 гикакалорий қувватига эга бўлган битта қозонхонани ишга туширдик. Бундан ташқари Қорақамиш мавзесидаги 4-иссиқлиқ марказида ҳам бу борада 9 миллион сўмлик иш бажарилди. Келажакда мавзеда ҳар бири соатига 100 гикакалорий соат қувватига эга бўлган яна иккита қозонхонани ишга тушириш мўлжалланган.

2000 йилгача Сергелидаги 8-иссиқлик марказида ҳар бири соатига 180 гикакалорий қувватига эга бўлган 4 та қозонхона қурилиши керак. Агарда бу ниятлар амалга ошса, мазкур марказнинг қуввати 1020 гикакалорийга етади. Бу туман аҳолисини келажакда тўла иссиқлик билан таъминлаш имконини беради.

Электр насос ускуналарини таъмирлаш ишлари ҳам босқичма-босқич олиб борилди. Баъзи бир камчиликларга қарамасдан бу ускуналарни сифатли таъмирдан чиқаришга муваффақ бўлинди. Таъмирдан чиқарилиши керак бўлган 40 та насос ҳозир кўнгилдагидек ишлаб турибди.

Қозонхоналарни ёнилғи ва бошқа хом ашёлар билан таъминлаш бўйича ҳам анча иш қилинди. Лекин бу борада қийинчиликларга дуч келдик. Чунки биз керак бўлган хом ашё маҳсулотларнинг асосини Ҳамдўстлик мамлакатларидан оламиз. Қувур, арматура, ёнилғи ва бошқалар шулар жумласидандир.

Шунга қарамасдан бу борада бу йил қишга тайёргарлик жараёнида анча ишлар амалга оширилди. Мисол учун корхона ёнилғи сифатида ишлатадиган нефть қолдиғини Россиядан олади. Қишни кўнгилдагидек ўтказишимиз учун бу йил шундай ёнилғидан 84 минг тонна керак. Кечикиб бўлса ҳам биз юқоридаги мазутни тўлалигича олишга эришдик.

Ҳақиқатан ҳам юқоридаги иссиқлик ишлаб чиқариш маркази бу йилги қиш мавсумига ёмон тайёргарлик кўрмади. Буни юқоридаги мисоллардан ҳам кўриб турибмиз.

Бироқ биз бунга жавобан иссиқ сув ҳамда иссиқликдан тежаб-тергаб фойдаланаяпмизми? Албатта йўқ. Бирлашма мутахассисларининг айтишича ўтган йили иссиқлик марказларининг кўпчилигида кўзда тутилганидан анча кўп сув сарф қилинган. Масалан, 10-иссиқлик марказининг ёз ойида бир кунлик сарфи 1 минг куб метрга тенг бўлган. Амалда эса икки баравар кўп сарфланган. Бу йил ҳам шу аҳвол. Мисол учун 1-иссиқлик маркази ҳозирги кунда шаҳар қувурларига соатига 1610 куб метр сув ҳайдаши керак. Амалда эса 1800 куб метр сув сарф бўлаяпти. Натижада иссиқлик марказидаги насос ва бошқа ускуналар зўриқиб ишламоқда. Бошқа иссиқлик марказларида ҳам аҳвол шу.

Бунинг сабаблари кўп. Биринчидан, хонадонларда яшаётган кишиларнинг баъзи бирлари зарур бўлган иссиқ сув ва иссиқликни тежамайдилар. Бирор юмушни бажараётганларида улар иссиқ сувни хоҳлаганича очиб қўядилар. Ёки иситгичлардаги сувларнинг яхши айланиши учун ертўладаги қувурларни соатлаб очиб қўядилар.

Иккинчидан, иссиқлик марказлари ишлаб чиқарган сувни хонадонларга етказиб берадиган қувурларнинг кўпи сифатсиздир. Шунинг учун шаҳарда кўп уйларнинг ертўлалари қишда иссиқ сувга тўлиб ётади. Ёки қишнинг қоқ ўртасида кўчалардаги қудуқлардан буғларнинг кўтарилиб ётганини ким кўрмаган дейсиз. Ана шу камчиликлар қанчадан-қанча қўшимча иссиқлик сарф бўлишига олиб келади. Шунинг учун келинг, шунга алоқадор бўлган ташкилотлар, хонадон эгалари биз билан сизга жуда қимматга тушаётган сувни тежаб-тергаб фойдаланайлик. Ана шунда хонадонларимиз ўз... ли қиш фаслида янада иссиқ бўлади.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

СУРАТЛАРДА: бирлашма ишчи ва хизматчилари фаолиятидан айрим лавҳалар.
Виктор Багаев суратлари.

Конституциямиз яшамоқда, ишламоқда ва амал қилмоқда

МАЪНАВИЯТИМИЗ ҲОДИСАСИ

«...Конституциямиз том маънода халқимиз тафаккури ва ижодининг маҳсулидир».

Ислом КАРИМОВ.

Биз Конституциямизни ҳақли равишда — Асосий Қонунимиз, ижтимоий ҳаётимизнинг ҳуқуқий пойдевори, деб атаймиз.

Лекин, ҳамиша ҳам бундай тақдироломон ҳужжатнинг асосида нима ётади, деган саволга мурожаат этавермаймиз.

Ваҳоланки, ушбу савол ўта муҳим бўлиб, у Асосий Қонуннинг умуман жамият ҳаётидаги аҳамияти, моҳияти, ижтимоий вазифаларига, балки унинг муқаррар равишда бажарилишини тақозо этувчи омилларга ҳам эътиборимизни қаратади. Чунончи, биз кейинги ўн йилликлар давомида кўп жиҳатлари «ширин орзу хаёл»дан нарига ўтмаган конституциялар шароитида яшаб, бир мунча зада ҳам бўлганмиз...

Инсоният ўзининг курраи заминдаги ҳаётини турли-туман нарсаларга қиёслайди. Масалан, баъзилар уни бозорга, бошқалар эса меҳмонхона, театр ва ҳоказоларга ўхшатадилар. Менга эса ҳаётни ишкомга қиёслаш фикри кўпроқ маъқулдай кўринади. Зеро, ишкомга кирган ҳар бир киши «бўйи етган» жойдан узум олиб ейди... Бу маънода, халқлар, миллатлар ҳам худди ишкомга кирган кишиларни эслатадилар. Яъни, улар ҳамиша ўзлари яшаган тарихий давр ишкомининг «бўйлари етган» жойидан узум тамадди қилиш имкониятига эга бўладилар.

Хўш, бу нима дегани? «Бўйи етган жой» тушунчасида қандай маъно ва мазмун мужассам? Ҳар бир кишининг, бирон-бир халқ, миллат ёки бутун одамзотнинг «бўйи» деганда, уларга хос чекланган табиий, жисмоний сифатлар эмас, балки ана шу табиий, жисмоний чекланганликка чек қўювчи асл инсоний фазилат — ақл-заковат, тафаккур, маънавиятни тушунмоқ керак.

Инсонларнинг чекланган жисмоний сифатлари, деганда биз нимани тушунамиз?

Одамлар балиқдай чаққон суза, тулпордай тез чопа, қушдай баланд уча олмайдилар. Аммо, ақл-идрок туфайли океанларни забт этадилар, қитъаларни қитъаларга улайдилар, коинотга парвоз қиладилар. Яна бошқача айтганда, яратган бизга абадий тайёр «бўйни» эмас, балки уни истаганча ўстириш имкониятини берган. Ушбу имкониятни рўёбга чиқаришнинг фақат битта йўли бор. У ҳам бўлса — тинмай, астойдил, самарали меҳнат қилиш.

Бироқ, ҳар қандай ҳатти-ҳаракатни меҳнат, деб бўлмайди ва, шунингдек, астойдил тиниб-тинчимаслик ҳам жиддий самарага олиб келавермайди.

Яқин кунларгача мустабид тузум бизни ҳар қандай «касб-корни», ишни, яъни кишиларни ҳам ақлан, ҳам жисман, мажруҳ этувчи вазифаларни бажаришни «севишга» даъват этди. У, гўёки, моддийликни, иқтисодни биринчи ўринга қўйгандай бўлди... Аммо, руҳиятнинг, маънавиятнинг иккинчи ўринга қўйилиши, камситилишидан нафақат иқтисод, балки бутун жамият зарар кўрди. Чунки, руҳиятни, маънавиятни унутиш Ер юзида, сайёрамизда ақл-заковатнинг ягона соҳиби бўлган инсонни унутиш демакдир. Шу туфайли ҳам мустабид тузум муқаррар равишда инқирозга учради, учрамаслиги ҳам мумкин эмасди.

Бундан сабоқ чиқариб, биз, ҳозирда, умуминсоний, миллий, маънавий қадриятларимиз оғушига қайтмоқдамиз. Президентимиз Ислом Каримовнинг **«Маънавиятсиз ҳеч қандай тараққиёт йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас»** деган сўзлари мамлакатимиз узра эмас, бутун маърифат оламида алоҳида жаранглади. Шарқнинг буюк алломалари — аждодларимиз ақл-заковатни, тафаккурни, маънавиятни ҳамиша улуғлаганлар, уни беқиёс, ҳатто илоҳий юксакликка кўтарганлар. Абулқосим Фирдавсий бундан минг йил аввал (994) «Шоҳнома»да айтганидек:

Ақл йўл кўрсатиб, дилни этар шод,
Ҳар икки оламда ақлли обод.
Ақлдан ғамгинлик, шодлик, ўктамлик,
Ақлдан борлигу йўқлигу камлик.
Агар ақли хира бўлса ҳар инсон.
Шодликка эришa олмас бир замон.

Одамзот пайдо бўлганидан бошлаб, ўз ҳаётий фаолиятини, жумладан, жамиятни бошқаришни ҳам ўз иродаси ва онгининг таъсир доирасига олиб кирди.

Тарихнинг ибтидосидаги ахлоқий меъёрлар, таъқиқлар, қадимги Вавилониядаги Ҳаммурапи, Хитойдаги Дао қонунлари, мусулмон, ислом шариати, Амир Темур тузуклари, Ғарбдаги янги давр, хусусан Буюк Британия, Франция, АҚШнинг конституцион-қонунчилик анъаналари қабилар инсониятнинг бу борадаги самарали саъй-ҳаракатлари қаторига киради.

Буларнинг ҳаммаси муайян давр талаби, зарурияти ва имкониятидан келиб чиққанлар, ушбу давр манфаатларига ҳизмат қилганлар, айримлари эса ҳануз хизмат қилишни давом эттирмоқдалар. Мана шу тарихий ҳужжатлар халқ, миллат, мамлакатнинг «бўйига» монанд тарзда ишлаб чиқилган ҳамда айни пайтда, улар мазкур халқлар, миллатлар, мамлакатлар «бўйи»ни янада улғайтирганлар.

Фуқаролар ҳуқуқлари ва эркинликлари доирасининг муттасил кенгайиб бориши бутун дунё ижтимоий-тарихий жараёнининг асосий, бош мазмунини ташкил этади. Дарҳақиқат, жамиятнинг инсон ҳуқуқлари ёғду сочиб турган, тароват бериб турган ҳаётигина тўлақонли бўла олиши мумкин. Бу борада ижтимоий тузум, давлат бошқаруви, фуқароларнинг ҳуқуқ ва бурчларини мамлакатда умум эътироф этган қоидаларини акс эттирувчи ҳужжат — Конституция, Асосий Қонуннинг аҳамияти беқиёсдир. Бундайин хилдаги ҳужжатлар мамлакатни янада олға қараб боришининг нафақат буюк маънавий омили, балки бир вақтнинг ўзида, унинг маънавий равнақининг аввалги босқичи эришган даражанинг маҳсули, ютуғи ҳамдир. Бу маънода қонунлар, жумладан, энг аввало, Конституция мамлакат халқининг ақли, унинг тарихий виждонидир. Асосий Қонунга ушбу нуқтаи назардан ёндошадиган бўлсак, уни бутун ижтимоий-сиёсий тараққиётимизнинг мустақиллик шароитида эришган энг катта маънавий зафари дейиш мумкин.

Ушбу каттакон мавзунинг барча қирраларини баён этишнинг иложи йўқ. Унинг айрим, фақат энг муҳим жиҳатларигагина эътиборни қаратиш мақсадга мувофиқ. Улар қуйидагилардан иборат:

Биринчидан, Конституциямиз муайян жиддий илмий ва мантиқий изчиллик негизида яратилган, миллий истиқлол фалсафаси руҳи билан суғорилган.

Иккинчидан, Асосий Қонунимизда халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаи эканлиги тўғрисидаги, ниҳоятда чуқур мазмунга эга ҳолат алоҳида таъкидланган. Бу ерда халқнинг ҳокимиятни қандай эканлиги, ундан фойдалана билиш, қонунларни ўз таянчи деб ҳисоблаш ҳамда уларни ҳимоя қилиш учун масъул эканлигига ишора қилингандир. Дарҳақиқат, халқ ҳокимиятдан фойдалана олмаса, қонунни ўзига таянч деб билмаса, унинг сўзсиз бажарилишидан, биринчи галда, иқтисодий манфаатдор бўлмаса, менсилмаётганлигидан ахлоқий хижолат чекмаса, қонунчиликни таъминлаш йўлида ўзини ўту сувга урмаса, у ҳолда, қандай қилиб қонунларга самарали таъсирчанлик, юксак даражадаги ҳаётийлик бахш этиш, уларнинг сўзсиз устуворлигини қайси мурватлар воситасида таъминлаш мумкин?

Учинчидан, Конституцияда ҳеч қайси мафкура давлат мафкураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмас, дейилган. Чунки, кўппартиявийлик, мафкуралар хилма-хиллиги шароитида бу масала демократик тарздаги сайловлар орқали ҳал қилинади. Яъни, қайси сиёсий партия сайловлар натижасида ҳокимият тепасига келса, халқнинг аксарият кўпчилиги унинг мафкурасини қўллаб-қувватлаган бўлади.

Тўртинчидан, Асосий Қонундаги Ўзбекистон фуқароларининг ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари ҳамда уларнинг кафолатлари ифода этилган қисмнинг энг муҳим қоидаси — ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли эканлигининг эътироф этилишидир. Зеро, мустабид шўро тузумининг шўри ҳам айнан шу билан боғлиқ бўлди. Мулкдан бегоналаштирилган кишилар ичига ҳаво тўлдирилган пуфакларга, иродасиз, шамол қаёққа эсса ўша томонга кетадиган кимсаларга айландилар. Маълумки, фақат мулк соҳиби бўлмиш фуқаролargина ҳар қандай, хусусан, демократик жамият, ҳуқуқий давлатнинг умуртқа суягини, бош ўзагини ташкил этиши мумкин. Зеро, мулксиз одам — юқори самарали меҳнат қилишдан манфаатсиз кимса ва аксинча.

Бешинчидан, жамият ва шахс муносабатларини ҳаётимизнинг иқтисодий негизлари билан узвий боғлиқликда кўрилганлиги Асосий Қонуннинг энг муҳим хусусияти бўлиб, у кўпгина нарсаларни тўғри тушунишимизга ойдинлик киритади. Хусусан мустабид тузум давридагидан фарқли ўлароқ, эндиликда, мулк соҳиблари ўз фаолиятларини ўзаро ҳамда истеъмолчилар билан фақат бозор иқтисодиёти муносабатлари асосидагина қуришлари мумкин. Маълумки, ўз вақтида мулкдан бегоналаштирилган кишилар бозор каби умуминсоний, ижтимоий, иқтисодий, маънавий қадриятдан ҳам маҳрум этилган эдилар.

Олтинчидан, Конституцияда мустақил Ўзбекистоннинг сиёсий давлат тузилишига оид энг муҳим қоидавий ҳолатлар ўрин олган.

Албатта, Асосий Қонун, у, қанчалик муҳим бўлмасин, муайян тарздаги баённомадир. У, ўз-ўзидан воқеликка айлана олмайди.

Энг яхши, ҳар қандай бошқа ғоялар каби Конституция моддалари тақдирини ҳам амалий жиҳатдан, муайян ҳаётий шароитда одамлар ҳал этадилар.

Мутафаккирлардан бирининг эътироф этишича, ҳаётда давлат қонунларидан ҳам муҳимроқ қонунлар мавжуд бўлиб, улар одатда, мармарга ёки мисга битилмайдилар, балки фуқароларнинг қалбидан жой оладилар. У бу ўринда хулқ-атвор, урф-одат, жамоатчилик фикри ва ҳоказоларни назарда тутаётганлигини айтади.

Лекин, бундан урф-одатлар ҳамиша қонунлардан афзал, яхши бўларканда, деган хулоса келиб чиқмаслиги керак. Бу ерда гап одамларнинг нимага кўпроқ риоя қилишга мойил эканликлари хусусида бормоқда, холос.

Демак, жамиятда номақбул одатлар яхши қонунларни чиппакка чиқармасликлари учун қонунларни одатий, одатларни эса қонуний бўлишлигининг барча зарурий чоралари кўрилмоғи лозим... Қонунни, у қанчалик олижаноб бўлмасин, рўёбга чиқиши учун уни бунга ундайдиган, мажбурловчи куч бўлиши керак. Бундай кучни биз иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ислоҳотларни изчил амалга оширилиши натижаларида кўрмоқдамиз. Зотан, ислоҳотлар боис бизда:

— мулк, ижтимоий масъулият соҳиби — тўлақонли инсон шахси пайдо бўлаётир;

— бозор муносабатлари шаклланмоқда;

— давлат мустаҳкамлигининг пойдеворини тобора ижтимоий адолат ташкил этиб бормоқда. Наинки, шайх Саъдий айтганидек:

Агар қайси ерда ғариб хўрланур,

У хил мамлакат тезда вайрон бўлур.

— меҳнат фаоллиги, сиёсий кўтаринкилик кайфиятининг жиддий, салоҳиятли таг-замини яратилмоқда;

— фуқаролар учун инсонга хос ҳаётий шароитлар қарор топмоқда, миллий тотувлик, осойишталикнинг барқарорлиги таъминланмоқда;

— илм-фан, адабиёт, санъат, маданият, бутун маънавиятнинг равнақи ҳаёт тақозосига, заруратига айланмоқда;

— Ўзбекистон жаҳоннинг нуфузли мамлакатлари қаторидан ўзига ҳам тарихий, ҳам шу кун нуқтаи назаридан муносиб ўрин эгалламоқда.

Асосий Қонунимизнинг қабул қилиниши халқимиз, миллатимизнинг ўзига хос кўркам «бўй-басти» борлигини намойиш қилди. Бироқ, «бўйимизнинг ўсиш» жараёни ҳали давом этмоқда. Конституциямизнинг ўзи — бунинг ўзига хос таъсирчан омили ва ишончли кафолатидир. Ҳеч шак-шубҳа йўқ-ки, ҳали у кўп йиллар мустақил юртимизга, унинг халқи ҳамда фуқароларига ижтимоий ҳаёт, тарихий тараққиёт ишкомининг энг баланд жойларига кўтарилиш, ҳур Ватанимиз буюк келажагини яқинлаштиришнинг ҳосиятли нарвони бўлиб хизмат қилади.

Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ,
фалсафа фанлари доктори.

УЧ ЛУҒАТ

Қомуслар Бош таҳририяти яқинда учта луғат китобини нашрдан чиқарди.

Улардан бири **«Инглизча-русча-ўзбекча луғат»**дир. Жаҳон тиллари институтида кўп йил ишлаган, тажрибали мутахассис Йўлдош Аълоев муаллифлик қилган бу ижтимоий-сиёсий луғат уч тилни тематик луғатлар яратиш соҳасидаги илк тажрибадир. Луғатнинг асосий мақсади ўқувчига чет элда, шунингдек, мамлакатимизда инглиз тилида нашр этилган адабиётлар, газета ва журналларни ўқиганда, радио эшитганда, телевизор кўрганда энг кўп қўлланиладиган ижтимоий-сиёсий сўзлар маъноларини тушунишга кўмаклашишдан иборат. Луғатда сиёсат, халқаро муносабатлар, фалсафа, иқтисодиёт, ҳуқуқ, дипломатия тарихига оид 12 мингга яқин сўз ва бирикма бор. Луғатга давлат ва территориялар рўйхати илова қилинган. Мазкур китоб юқори синф ўқувчилари, талабалар, ўқитувчилар ва илмий ходим, таржимон, шунингдек, инглиз ва рус тилини ўрганувчилар учун мўлжалланган.

Хитой билан қадимий муносабатлар гоҳ юксалиб, гоҳ сўниб бугунга келиб яна мустаҳкамланди. Амалий, айниқса, иқтисодиёт, фан, техника соҳасидаги муносабатлар кенгаймоқда, семинарлар, кўргазма, учрашувлар ўтказилмоқда, қўшма корхоналар ташкил қилинмоқда. Ана шундай шароитда бизнинг мамлакатимизда хитой тилини ўрганишга, Хитойда эса рус, ўзбек ва бошқа тилларни ўрганишга қизиқиш кучаймоқда. Бу эҳтиёжни чуқур ҳис қилган Тошкент Шарқшунослик институти Хитой филологияси кафедраси билан Шаньдун университети чет тиллар факультети профессор-ўқитувчилари ҳамкорликда **«Русча-ўзбекча-хитойча сўзлашгич»** китобини тайёрлашди. Китоб 41 мавзуни қамраб олади. Ҳар бир мавзуда оғзаки нутқда кўп қўлланиладиган гаплар одатдагидек суҳбат тарзида берилган. Бундан ташқари мавзу охирида кўп учрайдиган сўз ва иборалар луғати келтирилган. Уч тилда биринчи бор яратилган ушбу сўзлашгич бошқа тилмоч китоблари каби биринчи навбатда тил ўрганишга хизмат қилади. Лекин тил ўрганиш, айниқса, хитой тилини ўрганиш анча вақт ва кунт талаб этади. Айтайлик, рус ёки ўзбек ўртоқ маълум муддат Хитойга борди, улар тил билишмайди, таржимон ҳам ҳамма вақт бўлавермайди. Хитойлик ҳамкасбига фикрини қандай изҳор қилиш керак? Шундай кезларда ушбу китоб чинакам тилмоч вазифасини ўтайди. Бунинг учун Хитой иероглифларини билиш шарт эмас. Чунки хитой ёзуви тагидан уларнинг рус тилидаги транскрипцияси берилган.

Ушбу китобдан фақат ўқув юртлари талабалари, мактаб ўқувчиларигина эмас, балки иқтисодиёт ва дипломатик ташкилотлар ходимлари, Хитой билан яхши алоқа ўрнатган корхона, вазирлик ва идораларнинг хизматчилари, ишбилармонлар, айниқса, сайёҳлар фойдаланишлари мумкин. Мазкур китоб яқин кунларда ўқувчилар қўлига бориб тегади.

Қомуслар Бош таҳририяти тайёрлаган учинчи луғат **«Русча-ўзбекча луғат»**дир. Рус тилини ўрганувчи кенг ўзбек китобхонларига, шунингдек, ўзбек тилини ўрганувчиларга, мактаб ва билим юрти талабаларига мўлжалланган бу луғат энг кўп қўлланиладиган 5 минг сўз, муҳим иборалар ва турғун бирикмаларни ўз ичига олган. Соф русча сўзлар билан бир қаторда тилда фаол ишлатиладиган баъзи ўзлаштирма сўзлар, айниқса, байналмилал характердаги атамаларнинг луғатга киритилганлиги диққатга сазовордир.

— Ижодий жамоамиз — дейди Қомуслар Бош таҳририяти бош муҳаррири ўринбосари **Д. А. Шораҳмедов**, — яна бир муҳим китоб устида иш олиб бормоқда. — Мустақил Ўзбекистон ҳақида ҳозир батафсил маълумот берадиган қомусий характердаги китоблар йўқ. Ана шу эҳтиёжни ҳисобга олиб таҳририят жаҳонга юз тутган бугунги мустақил республикамиз ҳақида, унинг тарихи, қадриятлари ҳақида китоб яратмоқда. У янаги йил чиқиши керак. Бу китобни инглиз тилида ҳам чоп этиш ниятимиз бор. У ватандошларга, чет элликларга, умуман, Ўзбекистон давлати билан қизиқувчи барча кишиларга мўлжаллангандир.

Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллик катта юбилей санаси яқинлашмоқда. Бу санага атаб математика тарихи билан шуғулланувчи олим, Тошкент Давлат дорилфунунининг доценти А. Абдураҳмоновнинг **«Улуғбек академияси»** рисоласи чоп этилаётир. Ўқувчи бу рисоладан буюк олим ҳамда унинг замондошлари ва издошлари ҳақидаги қизиқарли маълумотларни билиб олади.

Зиёхона

НОРАСМИЙ ТАНЛОВ ҒОЛИБИ

Сиз уни танийсиз. Сиз севган ёзувчи ёки шоирнинг қайсидир асарини у сизга тавсия этган, жавонингиздаги қайсидир китобни унинг қўлидан олгансиз...

Агар «Энг яхши ўқитувчи», «Энг яхши ҳамшира» танловларига ўхшаб китоб сотувчилар ўртасида ўзига хос мусобақа ўтказилганда, у биринчи ўринни олган бўларди. Чунки Азиза Ҳасанова оддий касбига чин ихлос қўйиб, унинг барча сир-асрорларини ўрганиб олган. Китобсеварларнинг талаб-эҳтиёжлари унга ҳаммадан ҳам яхшироқ маълум. Бу соҳада у кўп йиллардан буён меҳнат қилади. Ҳозирги Сайилгоҳ кўчасида энг гавжум китоб дўкони бўларди. Ана шу ерда ишни шогирдликдан бошлаган бу қиз махсус курсдан сўнг полиграфия техникумини тамомлади. Устозлари Мухтор ака Усмонов, Эргаш ака Ризаев ва ҳозир пенсияда бўлган Мастура опалардан ишни, муомалани, хизмат кўрсатиш маданиятини ўрганди. Ҳозир у дўконга кириб келган китобхонларгагина эмас, асар муаллифлари, ноширларга ҳам жўяли маслаҳат бериши мумкин.

— Ёшларимизнинг ички дунёси безамай-бежамай кўрсатилган, ҳозирги ўзбек ҳаёти жуда, жонли тасвирланган, уни албатта ўқиб чиқинг, — дейди Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимовнинг «Баҳор қайтмайди» китобининг охирги нусхасини олаётган харидорга.

— Саид Аҳмад ака, «Жимжитлик»дан сўнг жим бўлиб кетдингиз, — эътироз билдиради истеъдодли адиб дўконга кириб қолса.

— Кейинги пайтда ўзбекча китобларнинг муқовалари ўқувчиларни жалб қилмай қўйди. Улар қандайдир безаксиз, бунинг устига сифатсиз юпқа қоғоз билан ишланади, — танқидий фикрини айтади ноширларга.

Жаҳон адабиётидан энг яхшиларини танлаб қилинган таржималар ҳам унутиб қўйилди. Мактаб дарсликларидан жой олган адиблар ва ёзувчиларимиз ҳақидаги китоблар ҳамда уларнинг илгари чиқиб тарқалиб кетган асарлари анчадан буён нашр этилмаяпти. Шундай китобларни ўқувчилар сўраб келишганда баъзан ҳижолат бўлиб қолмоқдамиз. Бу ўринли мулоҳазалар ҳам оддий сотувчи Азиза Ҳасанованинг гаплари.

Азизахон шаҳардаги 1-китоб дўконидагина эмас, турли ташкилотларга бориб, ҳар хил касб ва тоифа кишиларига савдо хизмати кўрсатади. Айниқса, Наврўз, Мустақиллик байрами кезлари, ярмаркалар уюштирилганда унинг қўли қўлига тегмайди. Намунали хизмати, хушмуомалалиги билан жамоада ҳам, китобсеварлар даврасида ҳам катта обрў-эътибор қозонган. Шу сабабли Ўзбекистон Давлат матбуот қўмитаси, китоб савдоси идорасининг фахрий ёрлиқлари, ташаккурномаларига сазовор бўлган. Янги йил арафасида «Зиёхона» ўқувчилари номидан Азизахонга энг яхши тилакларимизни тилаб қоламиз.

БУ КИТОБЛАР САВДОГА ЧИҚДИ

«Фан» нашриёти:
Саттор МАҲМУД. Ўзбек удумлари.
Навоий асарлари учун қисқача луғат.
Алишер Навоий. Асарлар 11-жилди.
«ЁЗУВЧИ» НАШРИЁТИ:
Ўлмас УМАРБЕКОВ. Ер ёнганда.
«МЕРОС» НАШРИЁТИ:
Заҳириддин Муҳаммад БОБУР Китобус-с-салот
ҒАФУР ҒУЛОМ НАШРИЁТИ:
Ҳайриддин СУЛТОНОВ. Бобурнинг тушлари.
Салоҳиддин СОЛИЕВ. Ташвишли дунё.
Низомиддин МАҲМУД, Эртуғрул ИАМАН. Туркча-ўзбекча, ўзбекча-туркча луғат.
«ЎҚИТУВЧИ» НАШРИЁТИ:
АНФИМОВА Н. А. Пазандачилик.
ХАЙРУЛЛАЕВ М. Мантиқ.
ШОМАҲМУДОВА Р. Болалар нутқидаги нуқсонлар ва уларни бартараф этиш. Логопедия (логопедик факультетлари учун).
«ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ: Матбуотимиз фидойилари.
«Зиёхона» янгиликларини Соат МУСАЕВ тайёрлади.

СУРАТДА: Азиза Ҳасанова.

Даврон Аҳмад сурати.

Соғлом авлод учун

СОВҒА-САЛОМЛАР УЛАШИЛДИ

Болалар ҳар доим Янги йил байрамидан олам-олам қувонч ва шодликлар кутишади. Қутлуғ айём дамларида эртак қаҳрамонлари билан учрашиб, Қорбободан совға-саломлар оладилар. Шуниси қувончлики, мустақил республикамизда ўғил-қизларимизнинг барча орзулари рўёбга чиқиши учун барча имкониятлар ишга солиняпти. Ўқувчиларнинг қишки таътил кунларида Янги йил арчалари безатилади, театр бинолари ва пойтахтимизнинг Бош майдонида ажойиб байрам тантаналари ташкил этилади.

Ҳукуматимизнинг ёрдамга муҳтож бўлган ногирон болаларга кўрсатаётган ғамхўрлигини ҳам алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Уларга Президент совғалари, шунингдек, шаҳар, туман ҳокимликлари ҳамда ҳомийлардан эсдалик совғалари топширилмоқда. Бу йил ҳам бундай тантаналар кўплаб ўтказилиши кутилмоқда.

Ҳайрли тадбир эса биринчилардан бўлиб, шаҳримиздаги кар-соқов болалар таълим олаётган 101-махсус интернатда бўлиб ўтди. Болалар ҳузурига Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. К. Қорабоев, Тошкент шаҳар Ҳокимининг биринчи ўринбосари Ш. И. Жалилов, Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Қ. Йўлдошев ва жамоат ташкилотларидан вакиллар ташриф буюришди.

Билим даргоҳи жамоаси меҳмонларни ўқув хоналари ва устахоналар билан таништиришди. Болалар компьютерлар билан қандай ишлашаётганини кўрсатиб бердилар. Интернат катта хонасида эса барчани безатилган кўм-кўк арча кутарди. Саноқли дақиқалардан сўнг турли хил ўйинчоқлар билан безатилган арча атрофини Қорбобо, Қорқиз, шунингдек, эртак қаҳрамонлари қуршаб олишди. Болалар қувноқ мусиқалар жўрлигида рақсларга тушишар экан, уларнинг қалбида фаровон турмушимизга, кўрсатилаётган ғамхўрликка нисбатан миннатдорчилик туйғулари барқ урарди. Айиқполвон ва қуёнларнинг рақсларидан сўнг даврага Насриддин Афанди ташриф буюради. Ҳамма шод-хуррам. Арча атрофида яйраётган болалар республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг ўзларига кўрсатаётган ғамхўрлигини яққол ҳис қилишарди.

Бу йил болалар уйларининг 750 нафар тарбияланувчилари, махсус интернатлардан эса 3500 нафар болалар байрам совғалари билан тақдирланишади. 101-махсус интернат тарбияланувчиларига эса байрам арафасида рангли телевизор, магнитофон, радио, «Олимпик фурс» фирмаси томонидан эса ширинликлар тақдим этилди. Булардан ташқари устозлардан 12 нафарига пул мукофоти ва мақтов ёрлиқлари тақдим этилди. Уч нафар муаллимга эса «Республика халқ таълими аълочиси» унвони берилди.

— Биз республикамиз ҳукумати, шахсан Президентимиз Ислом Каримовдан жуда миннатдормиз, — деди интернат директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, кар-соқовлар учун ёзилган «Талаффуз» дарслигининг муаллифи М. Султонова. — Шуниси диққатга сазоворки, мустақил Ўзбекистонимизда болаларни ижтимоий ҳимоя қилиш ва уларнинг бахтли келажагини таъминлаш учун бор имкониятлар ишга солиняпти. Мана шундай байрамларнинг ташкил этилиши соғлом авлодни камол топтиришда катта аҳамият касб этади деб ўйлайман.

Самад ШОДМОНОВ.

СУРАТЛАРДА: 101-махсус интернатда байрам тантаналари.

Виктор Багаев суратлари.

Ихчам тақриз

ТАФАККУР ТАРАҚҚИЁТИ ТАДҚИҚИ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси И. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институти томонидан тавсия этилган ва чоп эттирилган фалсафа фанлари номзоди Абдуқодир Зоҳидий қаламига мансуб «Туркистонда Ўрта аср араб-мусулмон маданияти» рисоласи бу даврда шаклланган ва ривожланган араб-мусулмон маданияти, адабиёти, халқ оғзаки ижоди, амалий санъати, бадияти, ислом илмлари мажмуи, тасаввуф маданияти, Муътазида, Калом Машмоййун ва Табиййун фалсафий оқимлар, табиатшунослик ва бошқа илмларни ўз ичига олган.

Монография 8 бўлим, муқаддима ва хулоса қисмларидан иборат бўлиб, жуда қимматли манбалар келтирилган. Муаллиф диний мафкуранинг шаклланиши, дунёвий маданият, фан, фалсафа, сиёсат ва бадият ҳамда санъат турларининг шаклланишига тўхталади. Ўрта аср олиму-фозиллари, донишмандлари қолдирган кўпгина манбаларда халифалик марказларига кетиб қолган, Мовароуннаҳр ва хуросонлик олим, файласуфларнинг тоҳирийлар, сомонийлар ва кейинроқ хоразмшоҳлар томонидан махсус чақириб олиб келинганликлари ҳамда уларнинг ўз ватанларидаги исломдан олдинги маданият, илм-фан ва фалсафа равнақи, маҳаллий илмий-фалсафий анъаналар, мактабларни қайтадан тиклашда қатнашганлари, жонбозлик кўрсатганлари тўғрисида хабарлар берилади.

Муаллиф тарихдан узоқ ўтмиш давр маданиятининг бир сарчашмаси ҳисобланган кутубхоналар фаолиятига фалсафий ёндошиб, шахсий ва вақф ҳамда давлат кутубхоналари ҳақида қимматли далиллар келтиради. Марв, Нишопур, Рай, Балх, Хамадон, Тус, Бухоро, Самарқанд, Урганч, Хива, Ниса, Термуз ва бошқа шаҳарларнинг ҳар бирида ўнлаб вақф, шахсий ва давлат кутубхоналари вужудга келганлиги, кутубхоначилик, умуман дунёвий таълим ва таҳсилнинг кўлами кенг ҳамда чуқур, ўзининг ижтимоий аҳамиятига кўра ҳозирги замондаги кутубхоначилик, ахборот бўлимини эслатадиган даражага ўсиб етган, сифат жиҳатидан ўша даврдаги Оврупа ёки дунёнинг бошқа маъмураларидагидан устунлиги ҳақида далилий маълумотлар берилади.

Туркистон халқлари маданияти, тараққиёти, энг муҳим манбалари — Хоразмий, Фарғоний, Розий, Форобий, Беруний, Бухорий, Термизий, Ибн Сино ва бошқа мутафаккирларимизнинг табиий-илмий, диний-фалсафий, ахлоқий-бадиий мероси, улар ҳақидаги тадқиқотлар рисоланинг асосини ташкил этади.

Монография илмий ходимлар, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ўқитувчилари, аспирантлар ва талабалар, шунингдек, Туркистондаги ижтимоий-фалсафий тафаккур тараққиёти муаммолари билан қизиқувчи барча китобхонларга мўлжалланган.

Муяссар НЕЪМАТОВА,
А. Қодирий номли Тошкент давлат маданият институти катта ўқитувчиси.

Маҳалладош

«МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ ВА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ҚЎШ САҲИФАСИ

Дастур қандай бажарилмоқда?

ОЛДИНДА—ЯНГИ ВАЗИФАЛАР

Кейинги йилларда маҳаллалар ишини яхшилаш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Айниқса республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг маҳаллалар фаолиятига эътибор бериб, ғамхўрликни кучайтиргани ижобий натижалар беряпти. Пойтахтимизда «Маҳалла» дастури қабул қилиниб, турмушга жорий этилаётгани жуда қувончлидир.

Бу борада туманимизда ҳам анча ишлар қилинди. Ҳар бир маҳалла, мавзе комитетлари белгиланган режа асосида фаолият кўрсатишмоқда. Кўча ва хонадонларни табиий газ билан таъминлаш, канализация, сув тармоқлари ўтказиш, телефонлаштиришда уларнинг роли катта. Ободонлаштириш, ҳудудларни тоза сақлаш бош мезон бўлиб, доимо назорат қилиб борилади. Шу йилнинг ўзида Навбаҳор, Мерган маҳаллалари, Ивлиев, С. Лазо кўчалари канализациялаштирилди. С. Лазо, Манжара кўчаларига бетон новлар ётқизилди. Туман бўйича 80—90 фоиз кўча, хонадонлар ана шундай қулайликдан баҳраманд бўлди. Кўкламда ўтказилган ёш ниҳоллар бир текис кўкартириб олинди.

Шу нарсани эътироф этиш лозимки, Қўйлиқдаги Мирфаёз Рустамов бошчилик қилаётган маҳаллада жамоатчилик асосида қурилган чойхона хизматидан аҳоли мамнун бўлмоқда. Лекин бошқа масканлардаги чойхоналар меҳнаткашларнинг ҳақиқий дам олиш масканига айланмаяпти. Баъзи маҳаллаларда у ҳам йўқ. Маҳалла ва мавзе комитетлари фаоллари билан бўлган йиғилишда, туманда намунавий чойхона қуришга келишиб олинди. Бу катта Фарғона йўли кўчасида қад кўтариши мўлжалланмоқда.

Ҳали олдинда кўп вазифалар турибди. Аввало ҳар бир маҳаллада намунали идоралар бўлиши, фаолларнинг халқ ишончини оқлашини таъминлашимиз лозим. Марказлардаги чойхоналарни меҳнаткашларнинг ҳақиқий дам олиш масканига айлантиришимиз, туман ҳудудининг тоза ва озода бўлиши учун курашишимиз зарур. Бир йил бўлишига қарамай, Ивлев, Миробод, С. Лазо кўчалари, Навбаҳор, Мерган маҳаллаларидаги кўчалар ҳамон асфальтлангани йўқ. Мақсадимиз 28 га яқин маҳалла ва мавзеларда ишларнинг саранжом-саришта бўлишига эришишдир.

И. РУСТАМОВ,
Миробод тумани.

Маҳаллаларда ўзининг маслаҳатлари, доно сўзлари билан каттаю кичикка йўл-йўриқ кўрсатаётган отахонларимиз кўплаб топилади. Улар бор экан хонадонларимиздан ҳамиша файз, қут-барака аримайди. Узоқ умр кўриб оилаларимизни, қолаверса маҳаллани обод қилаётган бундай кексаларимиз ҳамиша соғ-омон бўлишсин!

Даврон Аҳмад сурати.

Жамоатчилик ташкилотлари фаолиятидан

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Яқинда пойтахтимиздаги бир гуруҳ олимлар, фаол аёллар маҳалламизга ташриф буюришди. Тошкент шаҳар хотин-қизлар кенгашининг раиси Муборакхон Юнусхўжаева учрашувнинг ташаббускори бўлди.

— Биз бугунги кунгача шаҳримизнинг турли туманларида бўлиб, кўплаб тадбирлар ўтказдик, — деди у сўз олар экан. — Қаерда ва қайси жамоада бўлмайлик, соғлом авлодни камол топтириш йўлидаги саъй-ҳаракатлар суҳбатимизнинг бош мавзуини ташкил этмоқда. Бугун ҳам бир пиёла чой устида таниқли олимлар, мутахассислар иштирокида бола тарбияси, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, нафақага чиқишдаги имтиёзлар ва бошқа масалалар хусусида фикрлашиб оламиз.

Шундан сўнг инсоний қадриятлар ва урф-одатлар ҳақида сўз юритган элшунос олим Билол Аминов тўй ва маросимларни имкони борича ихчам ўтказиш, тўйдан сўнг оила аъзолари ва ёш келин-куёвлар моддий жиҳатдан қийналиб қолмасликларини ҳисобга олган ҳолда ёндошиш зарурлигини таъкидлади.

Раҳмдил ва меҳр-шафқатли бўлайлик

ОЛТИН ОЛМА—ДУО ОЛ

Шайхонтоҳур туманидаги Абдулла Қодирий кўчасида очилган «Кооператор» қаҳвахонаси бўлими жамоаси хайрли ишнинг ташаббускори бўлишди. Фақат миллий таомлар тайёрланаётган мазкур ошхонанинг очилганига икки йил бўлди. Шу вақтдан буён бу ерда туманда истиқомат қилувчи бир гуруҳ ёлғиз, қаровчиси йўқ қариялар бепул овқатлантирилмоқда. Буни республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳам қўллаб-қувватлаб, рағбатлантириб турибди.

— Кексаларимизни имкони борича мазали таомлар билан сийлаяпмиз, — деди бош ошпаз Қаҳҳорбек Эргашев. — Уларнинг кўнгилларини кўтариш, яхши кайфият бағишлаш доимий эътиборимизда. Ахир «Олтин олма — дуо ол», деб бежиз айтилмаган.

Ошхонада тайёрланаётган палов, лағмон, манти, сомса каби турли хил миллий таомлардан шу атрофдаги маҳалла ва мавзеларда яшовчи аҳоли баҳраманд бўлмоқда.

Зулфия ДЎСМУҲАМЕДОВА.

ОТАЛАР КЕНГАШИ

«Маҳалла» дастурида ёшлар билан тарбиявий ишлар олиб бориш масаласига ҳам алоҳида аҳамият берилган. Шу сабабли ҳам ҳар бир маҳалла ана шу йўриқнома асосида турли ўқув юртлари билан ҳамкорликни кенг йўлга қўйиб, толиби илмлар ахлоқий камолоти йўлида режали ишларни олиб бормоқдалар.

Буни пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туманидаги Абдулла Набиев маҳалласи мисолида ҳам кўриш мумкин.

Шу тумандаги 185-ўрта мактаб маҳалла ҳудудида жойлашган. Ушбу билим даргоҳи 1964 йилда очилган бўлса, ўша вақтдан бери мактаб билан маҳалла ўртасида яқин ҳамкорлик йўлга қўйилиб келмоқда.

Ҳар янги ўқув йили бошланиши билан икки томонлама қўшма иш режаси тузиб олинади. Унда белгиланган барча тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишига мактаб ҳам, маҳалла ҳам бирдек жон куйдиради.

Шу ўқув йилида яна бир ибратли тадбирга қўл урилди. Маҳаллада оталар кенгашининг тузилиши айни муддао бўлди. Бу режа бола тарбиясида оналар билан бир қаторда оталарнинг бевосита иштирокини таъминлаш учун йўл очиб берди. Кенгаш зиммасига тарбияси оғир болалар билан ишлаш вазифаси ҳам юклатилди.

Оталар кенгаши енг шимариб иш олиб бормоқда. Унинг фаоллари мактаб ота-оналар комитети аъзолари қаторида педагогик кенгашлар ишида қатнашиб, кўп масалаларнинг ижобий ҳал этилишига яқиндан туриб кўмаклашмоқдалар. Кенгаш режалари асосида ҳуқуқий тарбияга бағишланган давра суҳбатлари ҳам ўтказилмоқда. Уларда балоғатга етмаган болалар билан ишлаш инспекцияси, халқ суди вакиллари ҳам қатнашиб, тарбия соҳасининг энг долзарб масалалари кўриб чиқилмоқда.

Оталар кенгаши таклифи билан мактабда бир неча тўгарак тузилди. Бичиш-тикиш, бадиий каштачилик тўгаракларн машғулотларига эса кўпчилик ўқувчи қизлар фаол қатнашмоқдалар. Ўқувчи ўғил болалар учун эса «Ёш дурадгор», «Ёш новвой» тўгараклари очилди.

Бу, албатта, ишнинг бошланиши. Келгусида болаларни фойдали касб-корга йўналтирувчи яна қатор курслар очиш кўзда тутилди. Шу ўринда ҳамширалар тайёрлаш билан шуғулланадиган курсни йўлга қўйиш, пойабзал ва гилам тўқиш билан шуғулланувчи устахоналар ташкил этишга ҳам киришилади.

Бу каби тадбирлар учун «Маҳалла» жамғармасидан пул ажратилади. Абдулла Набиев маҳалла комитети ҳам шу эзгу ниятларни амалга ошириш йўлида моддий ёрдам кўрсатишни ўз зиммасига олди.

Акбар АЛИЕВ.

Қадимдан ота-боболаримиздан суяк суриб келаётган бир одат бор: турмуш кечириш ҳар қанча оғир бўлмасин халқимиз доимо бир-бирини қўллаб, кўмак бериб келган. Бугунги бозор иқтисодиёти қийинчиликлари даврида ҳам қайси бир маҳалла ёки мавзега борманг ёрдамга муҳтож кишиларга меҳр-мурувват кўрсатилаётгани, ҳукуматимиз томонидан катта ғамхўрликлар кўрсатилаётгани тўғрисида гапиришади. Шу ўринда бундан бир йил илгари республикамиз Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан ташкил этилган «Маҳалла» хайрия жамғармаси маҳаллалар ҳаётида катта ўрин тутаётганини таъкидлаш зарур. Ўтган қисқа вақт ичида талайгина маънавий, маърифий ва хайрия ишларни амалга оширган жамғарма ўзининг ҳаётийлиги, маҳаллалар ҳаётида жуда керак эканлигини кўрсатди. Бундай мулоҳазалар жамғарманинг яқинда бўлиб ўтган Пленумида ҳам якдиллик билан таъкидланди. Маҳаллаларнинг республикамиз ҳаётидаги мавқеи ва обрў-эътиборини ошириш, шунингдек уларни моддий томондан қўллаб-қувватлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилгани нур устига нур бўлди. Жамғармага моддий рағбат ва катта имтиёзлар берувчи бу ҳужжат ҳеч қайси бир фуқарони бефарқ қолдирмайди. Биз шаҳримиздаги маҳаллаларда бўлганимизда қувонч билан билдирилган фикр-мулоҳазаларни эътиборингизга ҳавола этаяпмиз.

Ҳусан ТЎЙЧИЕВ,
Улуғбек туманидаги «Мустақиллик» маҳалласининг оқсоқоли:

— Бизнинг маҳалла кўп қаватли уйларда ташкил этилган. Айни пайтда маслаҳатчиларимиз билан турли миллат вакилларидан иборат 6 мингга яқин аҳолининг бошини қовуштириш учун бор куч-ғайратимизни сарфлаяпмиз.

Очиғи, дастлабки пайтларда ташкилий ишларда анча қийналдик Ҳар ҳолда кўп қаватли уйлар эмасми, маҳаллалардаги уюшқоқлик, ўзига хос қадриятлар ҳали у даражада шаклланмаган эди. Хайриятки туман ҳокимлиги, ҳомийлар, сахийқалб одамларнинг ёрдами билан кўзлаган мақсадимизга эришиб келяпмиз. Ҳомийлар дедик. Ҳозир бозор муносабатларига ўтган бир пайтимизда улар маҳаллалар ҳаётида катта аҳамиятга эга эканлигини барчамиз ҳис қилиб турибмиз. Шу боис ҳам мен Республика Вазирлар маҳкамасининг қароридаги иккинчи бандда келтирилган сўзларни биринчи навбатда қўллаб-қувватлайман. Унда шундай дейилади: **«Маҳаллалар ҳудудида жойлашган корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарларига тегишли маҳаллаларда маданий ва маърифий, ободончилик ишларини амалга ошириш, анъанавий миллий байрамларни ўтказишда, шунингдек, оқсоқолларнинг таклифлари асосида кам даромадли ва боқувчисини йўқотган оилалар ва ёлғиз қолган кишиларга моддий-маънавий ёрдам бериб бориш топширилсин».**

Жуда тўғри таъкидланган, маҳалла ҳудудида истиқомат қилаётган ҳар бир фуқаро, фаолият кўрсатаётган ташкилот ёки муассаса унинг қувончию дардига шерик бўлмоғи лозим. Мана, ўзимиздан қиёс. «Эльдорадо» савдо фирмаси 50 та стол, 200 та стул, 120 минг сўмлик кундузги ёритгичлар олиб берди. Жамғармамизга 50 минг сўм пул ўтказди. Шундоққина кўздек қўшнимиз республика Алоқа вазирлиги иккита хонамизни телефонлаштириб бепул телефон аппарати билан таъминлади. Республика Автомобиль йўллари вазирлиги маҳалла эҳтиёжи учун «Москвич—412» автомашинасини хайрия қилди. Юнусобод тумани қишлоқ хўжалиги кооперация савдоси идораси эса қисқа вақт ичида чойхона, новвойхона қуриб бериб, сўри-каравот, хонтахта, кўрпача, ёстиқ, чойнак-пиёлаларни олиб берди. Бундан ташқари жамғармамизга 100 минг сўм маблағ ўтказди. «Вита» савдо фирмаси ҳам ўз ёрдамини аямаётир. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Фақат ҳомийларгагина суяниб

Жамғармага—янги мадад

АЙНИ МУДДАО!

иш кўрган одам ютқазади. Халқимизда: «Сиздан ҳаракат, биздан баракат» деган доно нақл бор. Беминнат ёрдамларини аямаётган корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарларига миннатдорчилик билдирган ҳолда ўзимиз ҳам қараб турганимиз йўқ. Бош маслаҳатчи Учқун Раҳимов, маҳалла котиби Юсуф Зокиров ва бошқа фаолларимизнинг саъй-ҳаракати туфайли маҳалламиз обод ва кўркам бўлиб бораяпти. Ўйлайманки, «Маҳалла» хайрия жамғармаси тўғрисида қабул қилинган ҳужжат янги ютуқларни қўлга киритишимизда дастур бўлиб қолади.

Туроп УСМОНБЕКОВ,
Яккасарой туманидаги «Тўқимачи» маҳалласининг оқсоқоли:

— Одатда туманимиздаги бошқа маҳаллалар оқсоқоллари билан учрашиб қолганимизда гап маҳалла ҳаёти, ободончилиги, муаммолар ҳақида кетади. Аҳолига етарли шарт-шароитлар ва қулайликлар яратиш учун ҳали кўп ишлар қилишимиз кераклиги яққол намоён бўлади. Бунинг учун эса биринчи галда маблағ зарур. Тўғри ҳозир деярли ҳар бир маҳалланинг ўз жамғармаси бор. Масалан, бизда 50 минг сўм тўпланган. Аммо бу маблағ билан ҳозирги шароитда кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг қарорига кўра 1994 йилда «Маҳалла» хайрия жамғармасининг иқтисодий молиявий ва хўжалик фаолиятини янада мустаҳкамлаш учун давлатимиз томонидан 1 миллиард сўм миқдорда маблағ ажратилиши кўзда тутилган. Бу айни муддаодир. Ўйлайманки, ўзининг молиявий мавқеини янада мустаҳкамлаб олган жамғарма маҳаллаларга албатта ёрдамга келади.

Ўз навбатида туман ҳокимлиги ҳам қўлидан келганча қўллаб-қувватламоқда. Конституция байрами арафасида 15 кишига 1000 сўмдан пул берилди. Кексаларимизни таклиф қилиб, ош тарқатдик. Маслаҳатчиларимиздан бири, Тошкент авиация заводида кўп йил ишлаб нафақага чиққан Ваҳоб Мўминов маҳалламиздаги ёлғиз кишилар, фахрийлар, ногиронлар ва бошқа ёрдамга муҳтожларнинг ҳолидан хабар олиб, ҳам маънавий ҳам моддий рағбатлантиришга бошчилик қилаяпти. Маслаҳатчилар билан кенгашиб зарур пайтда озиқ-овқат, дори-дармон ва кийим-кечаклар билан таъминлашга ҳаракат қилаяпмиз. Мана шундай ғамхўрлик кўрсатишни янада кучайтириш вазифаси юқоридаги қарорда ўз ифодасини топган экан биз бундан фақат миннатдормиз.

Йўлдош НАДИБОЕВ,
Тошкент туманидаги «Иттифоқ» маҳалласининг оқсоқоли:

— Бизнинг туманимиз Тошкент шаҳри ҳудудига чегарадош бўлгани туфайли пойтахтимиздаги маҳаллаларда содир бўлаётган воқеалар, рўй бераётган ўзгаришларга доимо ҳамнафасмиз. Очиғи, шаҳардаги маҳаллаларда яратилаётган шарт-шароитлар, мазкур масканлар ҳақиқий ўз-ўзини бошқариш марказларига айланиб бораётгани мени оқсоқол сифатида қувонтиради. Тошкент шаҳар маҳалла комитетлари тўғрисидаги Низом билан танишиб чиққач бунга яна бир бор иқрор бўлган эдим.

Қишлоқ шароитида ҳам маҳаллалар кўз олдимизда шаклланиб, ўз нуфузи, обрўсига эга бўлиб бормоқда. Ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрликлардан баҳраманд бўлаяпмиз. Вазирлар маҳкамасининг «Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори биргина мен эмас, маҳалламизнинг барча фуқароларини мамнун этди. Агар ушбу ҳужжатнинг ҳар бир бандида олдинга қўйилган вазифалар бажарилса, маҳаллалар ҳаётида катта ўзгаришлар рўй бериши кутилмоқда. Чунки «Маҳалла» хайрия жамғармаси молиявий жиҳатдан бақувват бўлса албатта маҳаллаларга нафи тегади.

Қарорнинг бешинчи бандидаги қуйидаги жумлалар айниқса эътиборимни тортди: **«Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси (У. Абдуғаниев) республика ҳудудидан ташқарига ноқонуний равишда олиб чиқиб кетишда мусодара қилинган товарлар ва маҳсулотларни «Маҳалла» хайрия жамғармаси дўконлари орқали аҳолига сотишни ташкил этиш ҳақида шаҳар ва туман ҳокимликлари билан келишган ҳолда икки ҳафта муддат ичида Вазирлар маҳкамасига таклиф киритсин».** Кўриб турибсизки, кўнглимиздаги гаплар ёзилган. Масалан, бизнинг маҳалламиз жойлашган Навоий номли жамоа хўжалиги ҳудуди Қозоғистон республикаси билан туташган. Шу боис чегаранинг икки жойида Давлат божхонаси фаолият кўрсатмоқда. Агар «Маҳалла» хайрия жамғармаси томонидан шу яқин ўртага ҳеч бўлмаса битта дўкон очилса, озиқ-овқат ва саноат маҳсулотлари билан имтиёзли равишда фойдаланган бўлардик. Ўйлайманки, бу таклифим албатта инобатга олинади.

Билол АМИНОВ,
элшунос олим, Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси бош маслаҳатчиси.

— Вазирлар маҳкамасининг ушбу қарори маҳаллалар ҳаракатида янги босқични очиб бериши шубҳасиздир. Қолаверса Президентимиз ва ҳукуматимизнинг бошланган қутлуғ ишлар дадиллик билан олиб борилаётганига билдирган катта ишончи деб биламан. Эзгулик йўлидаги улуғвор ишлар — тарихан таркиб топган миллий ва маънавий қадриятларни эъзозлаш, халқимизнинг энг яхши удум ва анъаналарини кенг оммалаштириш, республика маҳаллалари ўртасидаги маданий-маърифий ишларни мунтазам йўлга қўйиш, уларни ижтимоий ва иқтисодий жиҳатдан янада мустаҳкамлаш чораларини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш мақсадида қўйилган яна бир катта қадам бўлди.

Қарорда таъкидланганидек, «Маҳалла» хайрия жамғармаси Республика Халқ таълими ҳамда Маданият ишлари вазирликлари билан ҳамкорликда «Оила—мактаб—маҳалла» дастурини зудлик билан яратиб, педагогик жамоалар ҳамда маҳалла органлари эътиборига ҳавола этиш мақсад қилинган. Миллий мафкурамизни яратиш ва шакллантиришда мана шу вазифа катта аҳамиятга эга эканлигини унутмаслик зарур. Ҳужжатда таъкидланганлардан келиб чиққан ҳолда маҳалла ва мавзеларда миллий қадриятларимизни тиклаш бўйича кенг жабҳада тарғибот ишларини олиб бориш лозим. Маълумки, 1994 йил ЮНЕСКО томонидан Халқаро оила йили деб эълон қилинди. Шуни эътиборга олиб, оилаларни моддий ва маънавий рағбатлантириш мақсадида ёшлар тарбияси, кексаларни эъзозлаш, авлодлар учрашуви ва бошқа мавзуларда бадиий, мусиқий ва маърифий тадбирлар уюштиришни режалаштираяпмиз.

Бир сўз билан айтганда «Маҳалла» хайрия жамғармаси фаолиятини янада такомиллаштириш мақсадида қабул қилинган ҳужжат маънавиятимиз ҳамда қадриятларимизни юксалтиришга муносиб ҳисса қўшади.

Суҳбатни Саъдулла ШОДИЕВ ёзиб олди.

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН

Собир Раҳимов туманидаги Янги турмуш маҳалласи оқсоқол Ниғматулла Зоҳидов, унинг ўринбосари Тўхтажон Собиров, фаоллардан Аҳмаджон Тиллаев, Бўрибой Соатов, Ҳаким Алимов, Тоҳир Оташайхов, Шуҳрат Зияев ва бошқалар ташаббуси билан янада обод бўлмоқда. Бу ердаги 210 хонадонда 2 мингга яқин турли миллат вакиллари иноқ яшашмоқда. Аҳолининг холисона ҳашари туфайли юз ўринли клуб, новвойхона, чойхона, озиқ-овқат маҳсулотлари дўкони қурилди ва фаолият кўрсатмоқда.

Маҳаллада уруш ва меҳнат фахрийлари, хизмат кўрсатган шифокорлар, қаҳрамон оналар, зиёлилар билан тез-тез учрашув кечалари бўлиб туради.

— Қаҳрамон оналар бизнинг фахримиз, — дейди Тўхтажон Собиров биз билан суҳбатда. — Мингсара Қорабоева, Ҳамро Солиева, Турсуной Нуриддинова ва бошқа кўп болали оналарнинг фарзандлари барча хайрли ишларнинг тепасида маҳалла аҳли билан камарбасталар. Қилинадиган бир қатор хайрли ишларимиз ҳали олдинда. Форобий кўчасидаги эски 96-мактаб биноси маҳалла ихтиёрига берилган. Ана шу жой ҳозирда ҳашар йўли билан таъмирланмоқда.

Маҳалладагилар ўтин-кўмир ёқишдан қутулишди «Зангори олов» эл хизматида. Хуллас, аҳолининг талаб ва истаклари аста-секин бир маромда бажарилаётир. «Менинг маҳаллам» номли маҳаллалараро кўрик-танлов ўтказилиши ҳам кўзда тутилган. Собир Раҳимов туманида 58 дан ортиқ маҳалла бор. Ҳар бир киши ўзи яшаётган жойнинг ободончилиги учун курашмоғи зарур. Бизда эса шундай.

Абдулла ТОЛИБ ўғли,
меҳнат фахрийси.

СУРАТЛАРДА: маҳалланинг кундалик турмушидан лавҳалар.

Виктор Багаев суратлари.

Давлат назорати—амалда

ФАОЛЛАР ИШТИРОКИДА

Туманимиз давлат назорати инспекцияси маҳаллаларда қонунлар, Президентимиз Фармонлари, ҳукумат қарорларида кўрсатилган вазифаларимиз бажарилишини таъминлаш мақсадида жойларда назорат гуруҳларини тузди. Бу гуруҳларга маҳалла комитетлари тавсияномаларига асосан одамларни яхши биладиган, ҳаёт тажрибасига эга фуқаролар аъзо қилинди.

Шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, ўтган вақт ичида талайгина ишларни амалга оширдик. Масалан, «Яккасарой—1» маҳалла гуруҳи аҳолининг чегараланган маҳсулотлар билан таъминланиши, озиқ-овқат дўконига бириктирилган оила варақалари қай аҳволда эканлиги билан танишиб чиқди ва бирмунча нуқсонлар борлигини аниқлади. Текшириш натижасида кўчиб кетган кишиларнинг оила варақалари борлиги, айрим турар жой бошқармалари айби билан пропискада бўлмаган кишилар варақага ёзиб қўйилганлиги аниқланди ва улар чегириб ташланди. Шунингдек, айрим хонадонлар меъёр бўйича бериладиган озиқ-овқатлар билан таъминланмагани ҳам маълум бўлди. Мавжуд камчиликлар маҳалла аҳли йиғинида кўриб чиқилиб, савдо ходимларига жиддий эътирозлар билдирилди.

Назорат гуруҳи аҳолини нон ва нон маҳсулотлари билан таъминланиши билан ҳам қизиқмоқда. Илгари нон олиб келиш жадвали т е з - т е з б у з и л и б турар эди. Бу масалада назоратчилар нон заводи раҳбарлари билан боғланиб, нон ва нон маҳсулотларининг дўконга қай вақтда келтиришини қайтадан кўриб чиқдилар. Шу тариқа аҳоли талаби қондирилди.

Тумандаги «Ўрикзор» маҳалласи назорат гуруҳининг фаолияти ҳам диққатга сазовордир. Шу йил ноябрь ойида иш режасига биноан маҳалла ҳудудида жойлашган сабзавот-мева дўконларида текшириш ўтказилди. Тафтиш жараёнида Тошкент шаҳар агросаноат улгуржи хўжаликларига қарашли Яккасарой туманида жойлашган 1-мева дўконида 540 килограмм асал ва 35 килограммга яқин шакар пештахталарга қўйилмагани аниқланди. Бу маҳсулотнинг сақланишига ҳеч қандай рухсатнома йўқ эди. 4-мева-сабзавот дўкони кўздан кечирилганда сотувчиларнинг харидорлар ҳақидан уриб қолиши ҳоллари маълум бўлди.

Аниқланган камчиликлар бўйича далолатнома тузилиб маҳалла аҳли иштирокида кўриб чиқилиб, камчиликларга йўл қўйган савдо ходимларига нисбатан жазо чоралари қўлланилди.

Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Бир сўз билан айтганда, назоратчиларимиз халқимиз эҳтиёжи, талаб ва истакларини бажариш учун бор куч-ғайратларини аямаётирлар. Шу боис ҳам аҳолининг меъёр бўйича озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланиши юзасидан туман ҳокимлигига тушаётган шикоятлар камайди.

И. ОТАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат назорати комитетининг Тошкент шаҳар Яккасарой тумани бўйича давлат назоратчиси.

Бу нола—кимга ҳавола?

МАДАНИЯТ МАСКАНИ КЕРАК

— Халқлар дўстлиги саройида хўп яхши концерт бўлибди-да, — гап бошлади қариялардан бири. — Қани энди маза қилиб томоша қилсанг.

— Томоша, ўйин-кулгининг шунчалик фарқига бораркансан, борсанг бўлмасмиди?

— Бормоқчийдим, илож бўлмади.

— Нега?

— Шаҳарда яшаймиз, марказ эса узоқ. Бунинг устига ҳали Кўкчага бориб йўл машаққатини ўзинг кўрдинг, тиқилинчда ва трамвайга, на автобусга чиқиб бўлади. Кечқурун эса, айниқса соат 21 дан кейин транспорт юрмайди.

Суҳбатга ёшлар қўшилишди:

— Тўғри айтдингиз отахон, биз ҳам юрамиз, фақат бугунгисига эмас, бошқа томошаларга ҳам бормолмаймиз. Оддий иш кунлари Ҳамза театри, Муқимий театри ёки бирор кинотеатрга борсак, қайтиб келишни ўйлаймиз. Томоша тугаганда тронспорт ҳам тақа-тақ тўхтайди. Қани айтинг-чи, шу даҳа бунёд этилганига неча йил бўлди?

— Чорак асрдан ошди, — жавоб қилди қариялардан бири.

— Шу давр мобайнида «Бирлик» ва «Бешқайрағоч» даҳасини қўшиб ҳисоблаганда ёшлар учун бирорта маскан қурилдими? Тузукроқ ҳаммом, сартарошхона, маиший хизмат уйи, клуб ёки кинотеатр борми? Хўш, ёшлар қайси истироҳат боғига боришсин, қаерда ҳордиқ чиқаришсин? Даҳамиз янги ташкил топганда «Юлдузча» деган кинотеатр бўларди, қайси бир раҳбарга ёқмади шекилли уни ҳам йўқ қилиб юборишди. Борига тоқат қилолмаган янгисини қуриб берармиди?

Бундай эътирозли гаплар тез-тез бўлиб турарди. Ҳар гал байрам ва тантаналар нишонлаганда кўнглимиз алланечук бўлиб кетади. «Бирлик», «Бешқайрағоч» даҳаларда яшовчи кекса, ёшлар, қолаверса, кўпминг кишилик аҳолининг арз-додини эшитадиган, унга амалий жавоб қиладиган мутасадди раҳбарлар бормикин? Бу икки даҳага кўнгилли ҳордиқ чиқарадиган маданият маскани керак.

Учқун АҲМЕДОВ.

** Ўнта бўлса ўрни бошқа*

ЭЛ-ЮРТ ХИЗМАТИДА КАМАРБАСТА

Кўҳна Себзор даҳасидаги 1-уйда бир хонадон бор. Бу ерда Темур ва Сайёра Мансуровлар оиласи яшайди. Темур ака ва Сайёра аялар 10 нафар фарзандни оқ ювиб оқ тараб, боқиб, тарбиялаб вояга етказишмоқда. Улар 15 нафар набиранинг суюкли бобоси ва меҳрибон бувисидир. Барча фарзандлар, эл-юрт хизматида камарбаста, турли касб билан шуғулланадилар.

Кўпчилик оила аъзоларининг нечоғли ширинсўз, аҳил-иноқликлари, тинч-тотув ҳаёт кечираётганларининг гувоҳи бўлган. Уларнинг турмуш тарзи, тотувликлари ҳақида кенжатой Заҳрохон билан мулоқотда бўлдик.

— Заҳрохон айтингчи, бу оилада сиздан бошқа яна тўққиз фарзанд бор. Шундай бўлса ҳам барчангиз аҳил-иноқ, бир-биринглар билан нечоғли самимий муносабатда бўласизлар. Ана шу аҳилликнинг сабаби нимада?

— Дадам ва ойимлар мени, акаларим ва опаларимни ростгўй, меҳнатсевар, қийинчиликлардан қўрқмайдиган бўлишга ўргатишган. Энг муҳими улар ўзаро аҳил яшашмоқда. Бирор марта бўлса-да жанжаллашганликларини эслай олмайман.

— Сайёра ая, кўп болали бўлиш қийин эмасми? Фарзандларингизнинг қайси фазилатлари сизга маъқул? Қолаверса, қудалар билан муносабатингиз қандай, шулар ҳақида гапириб берсангиз.

— Кўп болали бўлиш қийин, албатта. Болаларни тарбиялаш ундан ҳам қийин. Бунда аввало ота-она аҳил бўлиши керак. Бола ҳам шунга қараб тарбия, ибрат олади. Энди фарзандлар тарбиясига келсак, уларни йўргакдан бошлаб тарбиялаш керак. Йўргакдан тарбияланган бола катта бўлганида ҳам суяги қотмасдан одобга ўрганади. Болаларни ўз ҳолига ташлаб қўйиш тўғри эмас. «Қаёққа чиқиб кетаяпсан, нима иш қиляпсан» деб қизиқиб туриш лозим. Ҳammасидан ота-она хабардор бўлиши зарур.

Она уйда, ота ишда. Шундай экан, она кўпроқ тарбияга эътибор бериши керак. 10 та бўлса ўрни бошқа, 40 та бўлса қилиғи бошқа, дейди халқимиз. 10 фарзандим бўлса 10 тасининг хулқ-атвори бир-биридан фарқ қилади. Барчаси яхши гапга кўнади. Шунинг учун уларни уришмасдан, яхши гап билан тарбиялашга ҳаракат қилганмиз. Ҳозирда 9 та қудам бўлиб, ҳаммалари билан аҳилман.

Ҳа, ҳавас қилса арзигулик оила. Оила посбони Темурхон ака механик-муҳандис, 30 йил мобайнида автобус саройида жамғарма бошлиғи ва навбатчи механик бўлиб ишлади. Эндиликда меҳнат фахрийси. Жамоатчилик юмушларида ҳам ҳамиша фаол.

Бир-биридан баодоб, тенгдошларига намуна бўлаётган ўғил-қизларнинг меҳрибон волидаси Сайёра ая эса Қаҳрамон она, пенсионер. Агар бирор муносабат билан барча ўғил-қиз, келин-куёв ва набиралар жамулжам бўлса, хонадон тўйхонага айланиб кетади. Темурхон ака ва Сайёра аялар ичичидан қувониб, ўз тақдирларидан мамнун ҳолда жилмайиб, шукрона айтадилар.

Музаффар ТУРОБОВ.

Маҳалладош

«Чилонзор» маҳалласи биринчилардан бўлиб маҳалла ҳудудида истиқомат қилувчи турли миллатга мансуб оилалар ҳамда оталиққа олган, фарзандларининг аксарияти таҳсил олаётган Абдулла Қодирий номидаги 162-мактаб педагогик жамоаси билан алоқаларни мустаҳкамлаш ташаббуси билан чиқди. Яқинда билим даргоҳида ўтказилаётган ота-оналар йиғилиши ҳам бунинг ёрқин далилидир.

** Мактаб, оила, маҳалла*

МАСЪУЛИЯТНИ ҲИС ЭТИБ

— Мактабдаги таълим-тарбия ишлари билан мунтазам хабардор бўлиб турадиган маҳалла раҳбарларига ўз миннатдорчилигимни билдираман, — деди ушбу илм маскани директори Зарифа Азизхонова мажлисни очар экан. — Биргаликдаги саъй-ҳаракатимиз туфайли кўпгина ўқувчиларимизнинг хулқи ва фанларни ўзлаштириши мақтовга арзигулик. Юқори синф ўқувчиларимиздан тўрт нафари ҳар ойда турли ҳомийларимиз томонидан таъсис этилган минг сўм миқдорида стипендия оляпти. Тўғри, тарбияси оғир болалар ҳам учраб туради. Лекин биз бундай ўқувчиларнинг ота-оналарини чақиртириб, маҳалла фаоллари билан ҳамкорликда уларнинг хулқини муҳокама қиламиз. Бундай учрашувларнинг самараси катта. Шунинг учун, азиз ота-оналар, сизлар билан тез-тез учрашиб, фарзандларимизнинг юриш-туриши ва фанларни қандай ўзлаштираётганликлари билан хабардор бўлиб турсак фойдадан ҳоли бўлмайди.

— Илгари биз болалигимизда учувчи, қурувчи, ишчи, ҳайдовчи бўлишни орзу қилардик, — деди учрашувда сўз олган Чилонзор туман уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси Обид Соқиев. — Ҳозир-чи? Ҳозирги ёшларнинг кўпчилиги тижоратчи бўлишни истаб, кўпроқ пул топишни хоҳлайди. Ҳамма олибсотарлик билан шуғулланса корхона ва қурилишларда ким ишлайди, ким маҳсулот ишлаб чиқаради? Ҳаётимизнинг ана шу нозик томонларига ҳеч эътибор берганмизми?

Менимча, бу ҳам ота-онанинг камчилиги. Агар фарзандларимизни меҳнатга, Ватанга, касбга муҳаббат руҳида тарбиялай олсак, ўз муддаомизга эришамиз. Бунда маҳалла, оила ва мактабнинг роли ҳамда уларнинг узвий ҳамкорлиги муҳим аҳамият касб этади. Шу ўринда «Чилонзор» маҳалласи фаолларининг олиб бораётган ишлари таҳсинга лойиқдир. Ўйлайманки, ушбу маҳалла бошлаган ташаббусни кенг қулоч ёйдириш лозим.

Шунингдек, сўзга чиққан 162-мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Лутфулла Муҳаммаджонов, «Чилонзор» маҳалласи оқсоқоли Омонулла Муталов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Неъмат Дўстхўжаев ва тумандаги 24-шифохона бош шифокорининг ўринбосари Гулчеҳра Самандаровалар фарзанд тарбиясида ота-онанинг тутган ўрни тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Исмоил ЗОИРОВ.

ОРОМГОҲГА АЙЛАНГАН

Бобур маҳалласидаги чойхона очилганига уч йил бўлди. Илгари бу ер қаровсиз ташландиқ ҳолда эди. Маҳалла фаолларининг ташаббуси билан ҳашар уюштирилиб, қайта таъмирлаш ишлари олиб борилди.

— Эндиликда барча қийинчиликлар ортда қолди, — дейди 94 баҳорни қаршилаган Саидумар ота Хўжаев. — Кексаларимиздан Жўра Эрматов, Муҳиддин Оқилхўжаев, Қўчқор Файзиев, Аҳмад Асқаров, Асад Азимов, Акром Зокировларнинг саъй-ҳаракати туфайли чойхона ишга тушди. Барака топишсин, ёшлар ҳам қараб туришмади.

Маҳалла оқсоқоли, Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси Бекмурод Жўраевнинг айтишича, айни пайтда бу масканда таниқли шоирлар, ёзувчилар билан учрашувлар ўтказиш, таълим-тарбия, оила одоби ва бошқа масалалар бўйича тадбирлар уюштириш одат тусига кириб қолган. Бўш пайтда бир пиёла чой устида шахмат-шашка ўйнаш, газета-журналлар ўқиш мумкин.

Очиқ тан олиш керак, маҳаллада тарбияси оғир ёшлар ҳам йўқ эмас. Бундай болалар билан 28-мактаб ўқитувчиси Абдуғани Эгамбердиев бошчилигида режали таълим-тарбия ишлари олиб борилаяпти. Бунда албатта чойхонада отахонларнинг панд-насиҳатлари қўл келаяпти.

Кўриниб турибдики, бугунги кунда чойхона кўнгилли ва мазмунли ҳордиқ чиқариш, шунингдек маҳалладаги турмуш даражасини юксалтириш ҳамда осойишталикни таъминлашда катта аҳамият касб этаяпти.

Холмат МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТДА: чойхонада бир пиёла чой устида суҳбат қураётган маҳалла кексаларини кўриб турибсиз.

Муаллиф сурати.

Соғлом авлодни тарбиялаб етказишда қилинаётган ишларнинг олдинги сафида албатта республикамиз тиббиёт ходимлари фаолият кўрсатишмоқда. Шунга кўра Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги олиб бораётган тадбирларда маҳалланинг ўзига хос муаммолари ҳам назардан четда қолмаган. Суҳбатдошимиз вазирликнинг тез ёрдамини ташкил этиш бош бошқармаси бошлиғи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тиббиёт ходими Фароғат Менглиқуловдир.

— Фароғат Рисқуловнч, сиз кўп йиллар вазирликнинг оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бошқармасини бошқаргансиз. Соғлом авлодни тарбиялашда вазирлик олиб бораётган ишлар нималардан иборат?

— Соғлом авлодни тарбиялаш тадбирларида бизнинг масъулиятимиз жуда катта албатта. Шунга кўра биз ишни аввало оналарни соғломлаштиришдан бошладик. Чунки соғлом онадан соғлом фарзанд туғилади. Бугунги кунда республикамиз аҳолисининг 50,6 фоизини хотин-қизлар ташкил этади. Шулардан 5 миллиондан кўпи туғиш ёшидаги, яъни 15—49 ёшдаги аёллардир.

** «Соғлом авлод учун» танловига*

ОНА ВА ФАРЗАНД КАМОЛИ

Биз ҳозирда уларнинг 4 миллион 300 мингтасини тиббий текширувдан ўтказяпмиз. Маълумотлар шуни кўрсатмоқдаки, текширувдан ўтган аёлларда камқонлик, юрак, ўпка, ошқозон каби терапевтик хасталиклар аниқланмоқда. 17—18 ёшда турмуш қурган қизларнинг 45—50 фоизи ҳар бир ярим, ҳар икки йилда фарзанд кўради. 7—8 фоизи эса бир йилда икки марта туғиб икки бешик орасида қолиб кетишмоқда. Мен бу гапларни мавжуд шароитни тасаввур қилиш учун гапираяпман.

Тошкент шаҳри миқёсида гапирадиган бўлсак, бу ерда аҳвол бирмунча яхши. Лекин шаҳар аёлларининг ҳам ўзига хос муаммолари бор. Шунга кўра бу борада олимларимиз ўз фикрларини билдиришди. Улар қилган тавсияларга кўра қизларнинг 19—20 ёшда турмушга чиқиши мақсадга мувофиқ дейилмоқда. Болаларнинг туғилиш оралиғи 3 йилдан кам бўлмаслиги лозим. Бундан ташқари аёлларимиз 35 ёшгача фарзанд кўришлари маъқуллиги таъкидланмоқда. Аммо бу, 35 ёшдан сўнг фарзанд кўрмасинлар деган гап эмас, саломатлиги кўтарса хоҳлаганча туғаверсин. Асосий эътибор болалар сонига эмас, балки уларнинг саломатлигига қаратилиши лозим.

— Ўзингизга яхши маълумки, шаҳримиз аҳолисининг асосий қисми маҳаллаларда истиқомат қилади. Ана шу омил ҳам эътибордан четда қолмагандир?

— Авваллари тиббиёт муассасалари маҳаллалардан бирмунча йироқ бўлиб, орада қандайдир узилиш, кўзга кўринмас чегара мавжуд эди. Бунинг устига транспорт қийинчиликлари дегандай. Бугунги кунда маҳалла идоралари қошида кичик тиббиёт хоналари очилиши аҳолига қулайлик туғдириш билан бирга улар саломатлигини муҳофаза қилишда ижобий натижалар бермоқда. Хонадонларга бириктирилган шифокор ҳар бир оилада ким, қачон ва қайси касаллик билан оғриганини яхши билади. Бу тадбир айниқса наслий хасталиклар борасида ижобий натижалар беради. Яна бир қулай томони шундаки, ҳомиладор аёллар транспортда қийналиб аёллар маслаҳатхонасига боришмайди, балки улар хонадонига акушер-гинекологнинг ўзи кириб келади.

— Аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишда тиббиёт ходимлари фаолиятининг ўзи етарли бўлмаса керак.

— Албатта. Соғлом авлодни тарбиялаш фақат тиббиёт ходимларининг иши эмас. Бу борада маҳалла фаоллари билан ҳамкорликда иш олиб боришимиз лозим. Кўпни кўрган отахон ва онахонлар кўмагида маҳаллаларда миллий урф-одатларимизни тикланиши яхши натижалар беради. Шу йўсинда ишни қизларимизни оналикка тайёрлашдан бошлашимиз керак, деб ўйлайман. Улар бу оила сабоқларини турмушга чиқиш арафасида эмас, балки гўдаклик чоғларида олишлари керак. Оналикка тайёрланиш нима дегани? Бугунги кунда янги туғилган чақалоқларнинг 15—20 фоизини онаси эмизмайди. Ваҳоланки, чақалоқ туғилганидан сўнг 15—20 минутдан сўнг она сутини эмиши керак. Чунки она сути ўрнини дунёдаги ҳеч бир овқат ёки дори босолмайди. Ҳатто диний манбаларда ҳам ўғил бола онани 18 ой, қиз бола эса 25 ой эмиши керак дейилган жумлалар бор.

Биз ёш оналар саломатлиги хусусида қайғурар эканмиз, уларнинг тиббий савиясини юксалтириш вазифасини ҳам ўз зиммамизга олишимиз шарт. Биринчи навбатда тўғри овқатланишни аёлларнинг ўзлари йўлга қўйишлари керак. Овқатланиш дегани қорин тўйғазиш эмас, балки уни тана учун зарур бўлган озуқаларни қабул қилиш деб тушуниш лозим. Аҳоли орасида сутли ва ёғ маҳсулотлари кўпроқ истеъмол қилинади, ваҳоланки, дастурхонда мева-сабзавотлар ҳам гўшт маҳсулотларидан кам миқдорда бўлмаслиги керак. Тиббий савияни оширишда фақат аёллар билан чекланиб қолмаслик лозим. Жумладан, эркаклар ҳомиладор аёл бор уйда чекмасликлари, иложи борича бундай оилаларда тинчлик ва тозалик сақланиши мақсадга мувофиқдир. Бир сўз билан айтганда, соғлом авлодни тарбиялашда тиббиёт ходимлари ҳам амалий, ҳам маърифий ишларни ёнма-ён олиб боришлари лозим. Бу борада биз маҳалла фаоллари ёрдамига ниҳоятда муҳтожмиз.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ суҳбатлашди.

⊙ Танлов ҳомийси — республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси.

** Кўпнинг кенгашига*

ОҚСОҚОЛЛАР, СИЗГА ТАКЛИФЛАРИМИЗ БОР

СУВ чашмадан бошланади. Ҳаётимиз, маънавиятимиз, қадриятларимизнинг чашмаси эса маҳалладир. Нимаики яхши ташаббус бўлса маҳалладан бошланиши бугун ҳеч кимга сир эмас. Шу сабабдан кўпчиликнинг кўнглида туғилган, тўй-ҳашамларда, маъракаларда қулоққа чалинган фикрларни изҳор этишни лозим топдик.

Мардлар қўриқлайди Ватанни дейди халқимиз. Афсуски, бугун ҳарбий бурчини ўташдан бўйин тортаётган ўсмирлар тез-тез учраб турибди. Ватан қўриқлашдан, унинг осойишталигини ҳимоя қилишдан бош тортиш ҳамма замонларда қоралаб келинган. Шу сабаб ҳарбийга жўнаётган ёшларнинг тарбияси, яна ҳам очиқроғи, аниқроғи ҳарбий хизматга тайёрлашни ҳам маҳалла ўз зиммасига олгани яхши, деб ҳисоблаймиз. Бунда ота-оналар, маҳалла аҳли, ҳарбий комиссариатлар, қўйингчи барча иштирок этади. Бўлажак Ватан ҳимоячиси барчанинг диққат марказида бўлади. Ҳатто ҳар бир маҳалланинг ўз ҳарбий маслаҳатчиси албатта ҳарбий комиссариатдан бўлса қани эди! Шундай бўлсинки, вояга етган йигит Ватан ҳимояси унинг ҳаёти мазмунини белгиловчи омил эканлигини чуқур англаб етсин.

Кун тартибидаги ҳамиша тортишувларга сабаб бўлиб келаётган муаммолардан яна бири — йўл тузатишдир. Сир эмас, азбаройи сифатсизлигидан ёзда ямалган асфальтлар қишдаёқ яна асл ҳолига қайтади. Кейин ўн-ўн беш метр ўйдим-чуқур йўл учун ҳадеб туман ҳокимига қатнаш, ундан техника талаб қилиш ўринлимикин? Ахир шу ишни маҳалла оқсоқоли бартараф қилолмайдими? Халқимизда ҳашар деган қутлуғ удумлар бор. Бу таклиф транспорт кириши қийин бўлган эски шаҳардаги маҳаллалар учун фойдали бўлади, деб ўйлаймиз. Чунки туман ҳокимлигига ечими ниҳоятда зарур, кўлами кенг муаммолар билан мурожаат қилинса соз бўлар эди.

Яна бир масала бу маҳалла гузарларини қуриш билан боғлиқ. Кўпинча кўзга кўринарли жойга бўлсин деб гузарлар кўчанинг серқатнов ерларига қурилмоқда. У ерга ўтишда, қайтишда қийинчилик туғилиши табиий. Шундай жойни танлаш керакки, у ҳар томонлама қулай, бехавотир, хотиржам манзил бўлсин. Ҳатто олдида машиналар учун турар жойлари ҳам бўлса жуда соз бўлади.

Гузар деганда новвойхона, сартарошхона, гўшт ва озиқ-овқат дўкони, чойхона, устахонани, врач қабулхонасини тушунмаслик керак. Улар ҳаётимизнинг ажралмас бўлаги, албатта. Лекин иложи бўлса бир дорихона, кутубхона ҳам қад ростласа қани эди. Китоб фонди ҳақида узоқ бош қотиришнинг ҳожати йўқ. Адибларимизга мурожаат қилинса ажойиб кутубхона вужудга келиши табиий. Ҳатто хайрия совғаларига китоблар ҳам қўшилса қани эди! Ҳаётимизнинг ажралмас бир қисми бу маънавият эканлигини бир лаҳза бўлсин унутишга ҳаққимиз йўқ.

Ҳурматли оқсоқолларимиздан яна бир хайрли ишга бош қўшишларини сўрар эдик. Ҳар бир маҳалланинг ўз тарихий номи бор. Имкони бўлса шу номлар тикланса қани эди. Сабаби янгиликка интилиб, маҳаллаларга дуч келган одамнинг номини қўйиб юбораверганмиз. Агар жуда бирор буюк шахс номи билан аталса ҳам ўзининг қадимий номини сақлаб қолиш керак. Масалан «Юнус Ражабий номли Ракат маҳалла» (бу албатта мисол учун).

Маҳалла улуғ Ватанимизнинг кичик бўлаги. Маҳалла шарафи, обрўси — юртимизнинг обрўси. Дастлаб мана шунга амал қилиниши айни муддао бўлар эди. Чунки маҳалла фаровонлиги учун қилинган иш бу юрт ободонлигининг пойдеворидир.

Темур УБАЙДУЛЛО.

** Мол боқаётганлар учун*

ТЎЙИМЛИ ВА ТЕЖАМЛИ

Бу йил қишнинг одатдагидан барвақт келиши мол боқишда маълум қийинчиликлар туғдиряпти. Ҳар соҳада бўлганидек бу борада ҳам тадбиркорлик тақозо этилмоқда. Бунда биринчи галда бор ем-хашакдан унумли фойдаланиб унинг тўйимлилигини ошириш лозим. Бунинг учун нималарга эътибор бериш керак.

— Ҳар қандай сомон ва хашакни қорамолга ҳам, қўйларга ҳам майдалаб бериш зарур, — дейди тажрибали чорвадор, Шайхонтоҳур туманида истиқомат қиладиган нафақахўр Аширмат Хўжаев. — Кўпчилик қорамолларга ҳатто жўхори ва супурги пояларини ҳам бутунлигича беришга одатланган. Бу эса молларнинг кўплаб нишхўрд чиқаришига олиб келади. Шунинг учун пояларни 2—3 сантиметр узунликда ўткир болта ёки махсус қурилма ёрдамида майдаланади. Ҳозирги қишнинг совуқ кунларида майдаланган хашакларни тоғораг асолиб устидан илиқдан иссиқроқ сув қуйиб, кейин суви силқиб ташланади. Иссиқ сувда хашакнинг дағаллиги бироз юмшайди. Унинг устига бироз кепак ёки ёрма сепилса, тўйимлилиги икки марта ошади. Бу билан биринчидан хашакни тежаш мумкин, кейин яна тўйимли овқат билан мол семириши пасаймайди. Иложи борича беда, қуруқ хашак ва сомонни ҳам майдалаб молга бериш керак. Айримлар қўйлар жўхорипоя ва супургипояни емайди деб ҳисоблашади. Агар хонадонда ана шундай хашакдан бўлса қўйларга ҳам юқорида айтилгандек қилиб майдалаш керак. Фақат иссиқ сувда 5—10 дақиқа ивитиб қўйилса яна яхши. Кейин кепак ва ёрма сепиб берилса қўйлар яхши ейди.

— Одатда қиш ойларида қорамол ва қўйларда турли касалликлар учрайди, — дейди ветеринария шифокори Одилхўжа Расулов. — Шулардан бири сигир ва қўйларнинг оёғига туз йиғилиб қолади. Бунинг асосий сабаби уларда ҳаракатнинг камлигидир. Шаҳар аҳолиси одатда қорамолларни доимий равишда боғлаб молхонада боқади. Ҳар қандай шароитда ҳам қорамоллар ва қўйларни ҳаракатлантириб туриш зарур. Бунинг учун ҳафтада бир-икки марта сигир ва қўйларни ҳовлига, агар атрофда каттароқ майдон бўлса майдонга олиб чиқиб 15—20 минут юргазиб, айлантириб келиш лозим. Бу билан уларда қон юриши яхшиланади, овқат ҳазм бўлиши тезлашади, касалликка чалинмайди.

Шуни унутмаслик керакки, бўрдоқи ва соғин сигирлар боқиладиган, умуман қорамол сақланадиган молхона қишда иссиқ бўлиши керак. Кўпчилик қишда сигирларнинг сути камайиб кетади, деб нолишади. Берган овқатни оқламаяпти дейишади. Бунинг сабаби молхонанинг совуб кетишидир. Албатта молхонага печ ёқиш шарт эмас. Эшик деразалари зич ёпиладиган совуқ кирмайдиган бўлиши керак. Молхонага эса электр лампочкаси зарур бўлади. Қўйхоналарнинг усти ва ён атрофи ёпиқ бўлиб ёмғир-қор тушмайдиган қилиш лозим. Чунки қўйхона шалтоқ бўлса семирмайди, касалланади. Молхоналарни ҳам тоза ва қуруқ тутиш керак.

Мутахассисларимизнинг фикрича қиш ойларида ҳам қорамолларга мунтазам равишда кунда камида бир марта сув бериб туриш лозим бўлади. Албатта сув бироз илитилган бўлиши мақсадга мувофиқдир. Қорамол ва қўйларга бериладиган овқатлар турлари ва уларнинг тўйимлилиги ҳақида тажрибали зоотехник Миржалол Юнусов шундай маслаҳат беради.

— Қиш ойларида хонадонлардаги қорамол ва қўйларни асосан сабзавот ва картошка чиқиндиси, пўчоқлар билан боқилади. Албатта пўчоқларни ювиш зарур. Айниқса картошка пўчоқларини тозалаб ювиш керак. Чунки диёримизга келтириладиган картошкаларнинг асосий қисми уруғлик учун мўлжалланган бўлиб, махсус дорилар пуркалган бўлади. Яна бир томони ковлаб олинган маҳсулотларда маълум миқдорда тупроқ, лой бўлади. Бу қорамолларнинг касалланишига олиб келади. Қорамол ва қўйларга ем, пўчоқ берганда албатта озгина ош тузи қўшиш зарур. Сигир ва қўйларга овқат бериладиган идишлар, охурларни тез-тез тозалаб турилса ҳар хил ҳашаротларнинг пайдо бўлиши йўқолади.

Айримлар мол еявераді деб, тартибсиз равишда овқат беришади. Бу катта хато. Бир кунда 3—4 марта овқат берилса кифоя. Фақат бир хил вақтда ва бир миқдорда бериш керак. Қорамоллар, қўйларни маълум тартибга ўргатилса, уларнинг ўсиши ва семириши бир хил бўлади.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

** Тоживой тажанг шаҳар кезади*

Кўчамас, туянинг ўркачи

Форобий кўчасида яшайдиган бир танишимникига бормоқчи бўлиб, таксига ўтирдим. Машина Чиғатой дарвозага етгандан кейин шофёр уни тўхтатди.

— Ука, бозор томонга юринг, мен ҳали манзилга келганим йўқ, — дедим.

— Тоживой амаки бу ёғига юрмайман.

— Нега энди, пулини тўлайман-ку?

— Пулингиз керак эмас. Бу ёғи йўл эмас, туянинг ўркачи, машина тўкилиб кетади, — деди авзойи бузилиб.

Шофёр билан айтишиб ўтирмай, пиёда кетдим. Йигитнинг қон босими кўтарилганича бор экан. Йўлнинг ўнқир-чўнқирлигидан машиналар тўлқинга учраган кемадай тебраниб кетяпти. Ҳалқоб сувлар атрофга сачрайверганидан кўча юзидаги уйларнинг девори худди балчиққа ботириб олганга ўхшайди. Боядиш шофёрларга ҳам балли. Шулар ҳақида ўйлаб кетаётгандим ортимдан келаётган машина ҳалқобга келиб тушди-ю, мени ҳам «безади». Шарт ортимга қайтдиму мутасаддди акахонларни бошлаб келгани кетдим.

Тартибни тартибсиздан ўрган

Йўлим тушиб кабель корхонаси томонга ўтгандим. 17-сонли троллейбуснинг охирги бекатига келсам тумонат одам. Завод томондан яна гурра-гурра ишчилар келишяпти. Ўзи нима гап деб, бир йигитга савол назари ташлаган эдим, жаҳл аралаш гапира кетди.

— Троллейбус пойлаяпмиз, акахон. Бу 17-троллейбусга ҳечам сон тегмайди.

— Нимасини айтасиз ҳар куни шу аҳвол. Ишдан кейин ярим соат, бир соат троллейбус кутамиз, — деди гапга аралашиб бир аёл.

— Ҳамма ишлаётган пайтда келиб кўринг. 3—4 та троллейбус қаторлашиб туради, шофёрлар тағин одам кам, режа тўлмаяпти, дея нолишади, — деди бир қария.

Шу пайт троллейбус келиб қолди, одамлар орасидан зўрға чиқиб олиб, шофёрга юзландим. Инсофликкина йигит экан, муддаони тушуниб:

— Тартибни белгилаб берганларга айтиб чарчадик. Айни ишчилар заводдан қайтаётганда бизда смена алмашиш вақти белгиланган. Шунинг учун машиналар сони камайиб кетади, — деди.

Наҳотки троллейбус депосидагиларга йўналиш тартибини тузаётганда заводдаги иш вақтини ҳисобга олиш қийин бўлса. Аччиғим чиқиб бир-икки нордон гапларни қоғозга ёзиб, депо раҳбарларига шофёрдан бериб юбордим.

Тоживой акага жияни Садриддин АБДУЛЛАЕВ ҳамроҳ бўлди.

* *Жаҳон адабиёти хазинасидан*

Карел ЧАПЕК,
чех ёзувчиси

ЯНГИ ҚЎШНИ

Янги қўшнини тирналган қўлларию пешонасидаги тангадек ғуррасидан, кўзларининг кўкарганидану ҳозиргина умридаги энг оғир юмушни уддалаган кишилардагидек қандайдир очиқ-ойдин чарчоғларидан ҳам таниб олиш мумкин.

У, кечагина уй анжомлари ортилган машинани кутиб, уйдан азбаройи ҳаяжонда ҳовлиқиб чиқар, аммо ҳали-ҳануз ундан дарак йўқ эди. Янги қўшни дамбадам ўпкасини қўлтиқлаб телефонга югурар ва экспедиторга қўнғироқ қиларди:

— Алло, машина ҳалиям келмадими?

— Ҳа, ҳа, — жавоб беради у ёқдан, — юкчиларимиз ҳозиргина нонуштага ўтиришди.

Кундуз соат ўн иккида яна телефон жиринглайди:

— Алло, машина ҳалиям йўқми?

— Ҳа, ҳа, — дейди яна у ёқдагилар, — юкчиларимиз эндигина тушликка ўтирдилар.

Ҳайтовур, машина роппа-роса соат учларда етиб келди. Янги қўшни бениҳоя кутишлардан кўзи тўрт бўлиб, ўзи ҳали ҳам тушлик қилмаганини унутди. У энди енг шимариб, етиб келган тақир-туқурларининг илк қисмини олқишлагани кўчага югуриб чиқса, эвоҳ машина ён-верида ҳеч зоғ кўринмасди. Юкчилар оз-моз томоқ ҳўллагани жўнагандилар.

Бироздан кейин воқеа содир бўлаётган жойда олти нафар юкчи пайдо бўлиб, зўр ҳафсала билан шербилакларини шимаришди.

Биринчи бўлиб туширган нарсалари устолнинг синган оёқлари бўлди.

— Хўп, энди нимани туширамиз?

— Мана бу қандайдир оёқ, — хотиржамгина маълум қилади юк тушириш бўйича мутахассис.

Бирин-кетин қўшни деразалар қия очилиб, бошлар кўринади — ахир янги қўшниларини кўриб қўйишлари керак-да. «Оҳ, — деворади янги қўшни, — ҳозир антиқа кутубхонамни олиб чиқишсами, қўшниларим кимлигимни бир кўриб қўйишарди-да». Аммо юкчилар аксига олиб машинадан бунинг ўрнига нуқул бўлар-бўлмас матоҳлар, эски-туски ашқол-дашқолларни олиб чиқишарди. Бунақанги ажойиб лаш-лушлари серроблигидан ўзи ҳам бехабар эди.

Қўшнилар эса бу орада лўлилар турмушини эслатадиган бу ҳолдан зерикиб, афтидан, ўзларича янги қўшнига ҳақчил баҳо бериб, деразадан узоқлашишганди.

Эндигина ҳақиқий мебелни тушириш навбати келганда юк ташувчилар одатда эшикдан баландроқ, зинадан кенгроқ ва зина ёки даҳлиздаги бурилишлардан узунроқ бўладиган китоб жавонлари остида урининиб-туртинишар, пишиллаб ҳам қўйишарди. Мебелнинг қаеридир деворга тақалиб, на юқорига, на пастга юриб бўлмас, янги уй соҳиби эса хижолатпазлик билан йигирманчи марта овозини баралла қўйиб: «У ердан жавон ўтармикан?» — деб огоҳлантирган бўларди.

— Франта, кўтар!
— Менга узат!
— Тўхта! Қайишни бироз бўшатай!
— Бас, қўйиш керак!
— Йўқ, еткизиш керак!
— Бўлакларга ажратиш керак, дегандим-ку, Франта!
— Анавининг оёғини бураб олсакмикан?!

Ниҳоят, қандайдир равишда ҳаммаси ўнгидан келади. Ҳаттоки мебелни болта билан чопишга, уйни эса бузиб, яна қайта қуришга тўғри келмади; ҳаммаси қай бир мўъжиза туфайлигина мутлақ жой-жойида қолди. Юк ташувчилар бесўнақай бу нарсани ахийри жойига қўйиб қушдек енгил тортганларида, янги қўшни бу тепса-тебранмас жавонни яна жиччагина силжитишга тирмашарди.

Бу кечаги ҳангома. Бугун эса мебель салобат тўкиб деворга суяниб турар, нарвонга чиқиб олган янги қўшни эса деворга сурват осиш учун қозиқмих қоқишга уринарди. Болғанинг учта жарангдор зарбидан сўнг биттагина бўғиқ товуш эшитилади. Янги уй соҳиби бармоғини уриб олган эди. Бир бўлак сувоқ жойидан шув этиб кўчади-ю, қозиқмих даранглаб ерга тушади. Шу тарзда деворларга мих қоқишга беҳуда уринади-да, ахийри қурувчини чақириб, ғиштларнинг чидаб бўлмас қаттиқлигидан арз қилади.

— Амриқо қозиқмихдан фойдаланмабсиз-да! — қуруққина маслаҳат солади қурувчи, олдиндан бу ҳақда огоҳлантириб қўймаганидан истиҳолага бориб. Сўнгра уй соҳиби ҳозирча бетон ромига дераза пардаларини маҳкамлаб қўйсаммикин ёки кўзгуни жойлаштирсаммикин деган ўйда шижоат билан уринади-ю, аммо нафговуш эшитилади. Янги уй сувоқлари бўлакларга ажраб тушаверади, холос.

Хоналарнинг расвосини чиқариб, болға билан бошига бехос уриб олиб нарвонни синдиргачгина, ниҳоят мутахассисларни таклиф қилишга қарор қилади.

Бутун уй гумбур-гумбур, тақиртуқур, бақир-чақирлардан гувуллар эди; бу шовқин-сурондан олдин шу хонадонда яшаб ўтганларнинг арвоҳлари ҳам қочиб улгурган бўлса, ажабмас.

Охири, оқшом чўкиб, ҳолдан тойган янги қўшни ўзини юмшоқ ўриндиққа ташлайди.

«Хўш, — ўйлайди у, — энди чироқни ёқиб, уйимни бир кўриб қўяй-чи?» Чироқ ёққични бурайди — ёнмайди. Бутун хона бўйлаб зир югуриб ёққичларни чиқиллатар, аммо ҳамма уринишлари беҳуда эди. Шунда янги қўшни ноилож яқинидаги чироқчига чопади ва табиий офат юз берган жойга уни судрайди. Аммо чироқчи даҳлиздаги тахтачага бир қараши биланоқ ҳаммасига тушунади:

— Эҳ, ҳа, счетчик бўлмагандан кейин чироқ қайданам ёнсин.

Янги қўшни қоронғида тимирскиланиб-тимирскиланиб ўз ўрнига бир амаллаб ётиб олади.

Айтинг-айтинг, эртасига китоблари қутилардан чиқарилаётганида уни парвардигорнинг ўзи би-ир қўллаб юборсин-да.

Русчадан
Дилшод НУРИЛЛАЕВ
таржимаси.

---

* *Биласизми?*

ҚУВОНЧ ВА ФОЖИАГА ТЎЛА ЙЎЛ

Дунёдаги энг оммавий спорт турлари, масалан, футбол, волейбол билан етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган эркагу аёл ўз маҳорат даражалари, организмлари имкониятидан келиб чиққан ҳолда шуғуллана оладилар. Лекин яна шундай спорт турлари мавжудки, аксарият одамлар уларни севсалар-да, спортчиларнинг маҳоратини четдан кузатганча таҳсин ўқишга мажбурлар. Чунки булар фақатгина юрагида ёли бор, мард, ўзидаги қўрқув ҳиссини енгишга қодир, махсус тайёргарликдан ўтганларгагина хос спорт турларидир. Шулардан бири — қоягирлик (альпинизм).

Альпинизмнинг спорт тури сифатидаги тарихи 1786 йил, яъни швейцариялик М. Паккар ва Ж. Бальманнинг Альп тоғларининг энг асосий чўққиси — Монбланни забт этган даврдан бошлаб саналади.

Маълумки, Ернинг ҳар бир қитъаси ўз тоғ тизмалари, демакки, ўз юксак чўққиларига эга. Келинг, уларни эслаб ўтайлик. Американинг Кордильера — Анд тоғ тизмаларидаги энг баланд чўққи Аконкагуа (6960 метр) бўлса, Европадаги юксак қоя Кавказда жойлашган — Эльбрус (5633 метр). Африка узра олти минг метрлик Кибо савлат тўкиб турган бўлса, Ернинг жанубий қутби — Антарктидадаги энг баланд тоғ — Монт — Эллсуардир (4675 метр). Гарчи Австралия ўзининг улуғвор қоялари билан фахрлана олмаса ҳам, унинг ёнгинасидаги Янги Зеландияда 3756 метрлик Кук тоғи кўкка бўй чўзиб турибди. Жаҳоннинг энг баланд чўққиси эса Осиё қитъасида жойлашган. Бу 8848 метрлик машҳур Жомолунгма ёхуд Эверест чўққисидир. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, Ер шарида мавжуд 14 та 8 минг метрлик чўққиларнинг бири Осиё қитъаси ҳудудидадир.

Европа «томи» — Эльбрус чўққисига биринчи бўлиб 1829 йили маҳаллий тоғлик аҳоли вакили Килар Хаширов чиқишга муваффақ бўлди. Дунёдаги энг баланд чўққи — Эверестни забт этиш бахти эса 1953 йили Янги зеландиялик Элмунд Хиллари ва тоғлик жойларда юк ташиш билан шуғулланувчи Тенцинг Норгейга насиб этди.

Дастлабки миллий альпинизм федерацияси 1857 йилда Англияда тузилди. 1860 йили эса кавказликлар ҳам ўзларининг тифлислик альпинистлар клубини ташкил этдилар. 1932 йилда турли давлатларда фаолият кўрсатаётган уюшмалар, федерациялар Халқаро альпинистлар ассоциациялари иттифоқи (УИАА) байроғи остида бирлашдилар. Унинг ҳозирда 50 га яқин аъзоси бор.

Албатта, инсон боласи азал-азалдан фақат олға ва юқорига интилиб келган. Бу жараён аста-секинлик билан содир бўлган. Қоягирликда ҳам худди шу йўналишни кўриш мумкин. Одамзод тоғу тошларнинг чақиримлар билан ўлчанажак ҳудудларини (албатта, вертикалига) қуйидаги тартибда забт этиб борган. 1519 йил. Испаниялик зобит Диего де Ортаз ва унинг икки аскари Мексикадаги Попокатепель (5452 метр) вулқонини забт этдилар. XVI аср учун бу катта ютуқ эди. Дастлабки олти минг метрлик марра 1800 йилда эгалланди. XIX аср бўсағасида одамзодга бўй эгган чўққи Жанубий Америкадаги Чимборасо (6232 метр)дир. Бўйи етти минг метрликлар қаторига кирган чўққилардан биринчи бўлиб Ҳимолайнинг Тризули (7120 метр) «таслим» бўлди. Бу воқеа 1907 йилда содир бўлганди. Орадан роппа-роса 43 йил ўтиб инсоният янада юксакликка кўтарилди. 1950 йилда навбатдаги довон — Аннапурна (8091 метр) забт этилди.

Лекин шуни ёддан чиқармаслик лозимки, тоғларни бўйсундириш тарихи — бу машаққату азобларга, ғалаба нашидаси-ю мағлубиятнинг аччиқ аламига тўла юзлаб, минглаб кишиларнинг умр йўли тарихидир. Бу — кутилмаган фожиаларга тўла тарих. Ҳа, бу тошли қўрғонларни бўйсундираман деб қанчадан-қанча мард ўғлонлар ҳаётларидан маҳрум бўлдилар. 1895 йил. Англиялик А. Муммери ва унинг тўрт ҳамроҳи баландлиги бўйича тўққизинчи ўринда турувчи (8125 метр) Нангапарбат чўққисини забт этгани отландилар. 6400 метрлар чамаси юқорига кўтарилгач тўпдан адашиб «Даҳшатларга тўла оч тоғлар» (бу чўққини гоҳида шундай деб ҳам атайдилар) орасида қолиб кетдилар. 1934 йили шу тоғ яна 10 та қоягирни ўзининг совуқ бағрига олди. Орадан уч йил ўтгач, яна 16 мард ўғлон Нангапарбатда содир бўлган қор кўчкиси остида қолиб кетди.

Энди собиқ СССР альпинизми тарихига оид қисқача маълумотлар. Унинг тарихи 1923 йилдан бошлаб санала борган. Чунки айнан шу йили баробарига бир неча гуруҳлар турли тоғ чўққиларини забт этгани йўл олганлар. Улардан бирини машҳур математик олим Георгий Николадзе бошқарган бўлса, иккинчисининг раҳбари таниқли сайёҳ, «Дерсу Узала» романи муаллифи Владимир Арсеньев эди.

Барчамизга маълумки, собиқ СССР ҳудудида мавжуд тоғларнинг тўрттасини энг баландлар рўйхатига киритиш жоиздир. Булар — жуд тоғларнинг тўрттасини (7495 метр), Ленин (7134 метр), Корженевская (7105 метр) ва Тянь-Шандаги Ғалаба (7439 метр) чўққиларидир.

Советлар диёридаги энг баланд чўққи — Коммунизм 1933 йилдаёқ забт этилганди. Бундай муваффақиятга биринчи бўлиб машҳур ака-ука альпинистлар Анатолий ва Евгенийларнинг кичиги эришди. 1934 йили эса Виталий ҳам катта натижага эришди. У Ленин чўққисига байроқ тиккан биринчи альпинист сифатида тарихга кирди.

Парчаланиб кетган СССР альпинистларининг энг юксак натижасини ёдга олиб қўйсак ҳам чакки бўлмасди. Бу воқеа 1982 йили содир бўлган. Ўшанда 11 совет спортчиси Эверест сари йўл олиб илгари ўтиб бўлмас деб ҳисобланган йўналиш бўйлаб олға силжиб олти кун деганда маррага етиб борганлар.

Шуҳрат ЗОКИРОВ
тайёрлади.

Абдуғаффор Сиддаров бир неча йилдан буён шаҳримиздаги «Меҳнат ўринбосарлари» спорт клубида оғир атлетика билан шуғулланиб келади. Тинимсиз машқлар унга халқаро тоифадаги спорт устаси, Ўзбекистон республикасининг бир неча бор чемпиони, халқаро мусобақалар ғолиби, Осиё чемпиони бўлиш имконини берди.

Виктор Бағаев сурати.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«СПЕЦТРАНС» ишлаб чиқариш бошқармасининг
ТУМАН АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАЛАРИ
1994 ЙИЛДА
ШАҲАРДАГИ ҲАММА ШАКЛДА ФАОЛИЯТ КЎРСАТУВЧИ КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАР БИЛАН
ЧИҚИНДИЛАР (ахлат) НИ ШАРТНОМА БАҲОЛАРИДА ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИШ УЧУН

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Тошкент шаҳар Ҳокимининг 1993 йил 1 февралдаги 40 сонли фармойишига мувофиқ мажбурий равишда шартнома тузиш ёки умумий шаҳар ахлатхонасидаги хўжалик-рўзғор чиқиндиларидан фойдаланиб уларни қайта ишловчи корхонада талонлар харид қилишлари зарур.

Шартнома тузиш учун қуйидаги туман автокорхоналарига мурожаат қилинсин:

МИРОБОД ТУМАНИ АВТОКОРХОНАСИ
700094, Тошкент шаҳри, Фарғона йўли кўчаси, 554/2. Телефон: 91-34-00.

Мирзо Улуғбек тумани автокорхонаси.
700148, Тошкент шаҳри, Қурбонов кўчаси, 100. Телефон: 65-34-59.

Ҳамза тумани автокорхонаси
700146, Тошкент шаҳри, Зебо Шамсуддинова кўчаси, 42. Телефон: 90-66-39.

Юнусобод тумани автокорхонаси
700114, Тошкент шаҳри, Юнусобод даҳаси, 17 мавзе, Високовольт кўчаси, 4-уй. Телефон: 23-22-20.

Шайхонтоҳур тумани автокорхонаси
700042, Тошкент шаҳри, «Қизил Ғунча» кўчаси, 5-уй. Телефон: 43-42-84.

Яккасарой тумани автокорхонаси
700100, Тошкент шаҳри, Бобур кўчаси, 6-уй. Телефон: 55-22-49.

Сирғали тумани автокорхонаси
700112, Саодат кўчаси, 252-уй. Телефон: 50-98-90.

Собир Раҳимов тумани автокорхонаси
700084, Қорасарой кўчаси, 326-уй. Телефон: 48-50-18.

Акмал Икромов тумани автокорхонаси
700132, «Октябрь» даҳасидаги саноат ҳудуди. Телефон: 47-03-32.

Чилонзор тумани автокорхонаси
Тошкент шаҳри, К. Шарипов кўчаси, 41-уй.

Чиқиндиларни қайта ишлаш бўйича корхона
Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 4-уй.

«СПЕЦТРАНС» ишлаб чиқариш корхонаси
700132, «Октябрь» даҳасидаги саноат ҳудуди. Телефонлар: 47-92-76, 47-05-94.

Швейцариянинг Тошкентдаги элчихонаси

ўзбек (ёки рус) тилидан немис (ёки француз, ёки инглиз) тилига ҳамда аксинча таржима қила оладиган малакали таржимон (йигит ёки қиз)ни ишга таклиф этади.

Ишга олинадиган ходим таржимонликдан ташқари котибият ишларини ҳам бажаради ва элчихонанинг савдо бўлими ишларига ёрдам беради.

Аризалар немис (ёки француз, ёки инглис) тилида ёзилиб, керакли ҳужжатлар билан бирга қуйидаги манзилга жўнатилади:

Тошкент - 700079, Ҳамза кўчаси, 45-уй, "Ўзбекистон" меҳмонхонаси, 602-хона. Бошқа маълумотлар 32-06-04 рақамли телефон орқали олиниши мумкин.

ТОШКЕНТ РАДИОТЕХНИКА ТЕХНИКУМИ
қуйидаги фанлар бўйича
6 ОЙЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

математика,
ўзбек тили ва рус тили,
инглиз тили (10—11 синф ҳажмидагилар учун «Ҳаво транспорти ҳаракатини бошқариш» соҳаси бўйича).

Машғулотлар 1994 йил 2 январдан ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

ҲУЖЖАТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Манзилгоҳимиз: Тошкент 117, Чилонзор тумани, Д-20 даҳаси, Катта Қаъни кўчаси, 52-уй. (50, 69, 78-автобусларнинг «Радиотехникум», 6, 19-троллейбусларнинг «Д-20 даҳаси», 17-трамвайнинг «Уй-рўзғор моллари» дўкони» бекатлари).

Мурожаат учун телефонлар: 76-67-98, 74-26-89.

3-ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

трамвай, троллейбус ҳайдовчилари, кондукторлари ва ҳаракат таркибини созлаш бўйича чилангарларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТРАМВАЙ ҲАЙДОВЧИЛАРИГА — 72.000 сўм;
ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИГА — 87.000 сўм;
КОНДУКТОРЛАРГА — 38.000 сўм.

ҲАРАКАТ ТАРКИБИНИ СОЗЛАШ БЎЙИЧА ЧИЛАНГАРЛАРГА — 66.000 сўм ўртача ойлик маош берилади.

Шунингдек, танлов асосида бухгалтер (маоши 41.040 сўм) **ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ. Унга ҳар ойда 75 фоиз мукофот берилади.**

Трамвай ва троллейбус ҳайдовчилик касбини эгаллашни хоҳловчилар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда

КУРСЛАРГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ

трамвай ҳайдовчилари тайёрлаш курсларига 20 ёшга тўлганлар,

троллейбус ҳайдовчилари курсларига 21 ёшга тўлганлар қабул қилинади.

ТРАМВАЙ ҲАЙДОВЧИЛАРИНИНГ ЎҚИШ МУДДАТИ — 5 ой;

ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИНГ ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ой.

ЎҚИШ 23-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчиларга ойига 17.040 сўм миқдорида стипендия ва электротранспортларда бепул юриш учун гувоҳнома берилади.

ТРАМВАЙ ВА ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИ, ШУНИНГДЕК КОНДУКТОРЛАР ДАМ ОЛИШ УЙЛАРИГА ВА СОҒЛОМЛАШТИРИШ ОРОМГОҲИГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ВА ШИРКАТ УЙЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

ҲАЙДОВЧИЛАРНИНГ ФАРЗАНДЛАРИ МАКТАБ ЁШИГАЧА БЎЛГАН МУАССАСАЛАРДА, ЁЗГИ ПАЙТЛАРДА ЭСА «ОРЛЕНОК» ЛАГЕРИДА ДАМ ОЛАДИЛАР.

ДЕПО ҲУДУДИДА СУЗИШ ҲАВЗАСИ, ДАМ ОЛИШ ХОНАСИ, САУНА, ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ КОМПЛЕКСЛАРИ МАВЖУД.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 3-трамвай-троллейбус депоси (Собиқ «Красновосточное») Темур Малик кўчаси, 3-уй. Телефон: 63-28-97.

23-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ: Темур Малик кўчаси, 3-уй. Телефон — 63-38-93.

Тоза сув - ҳар бир хонадонга!

"УЛУҒБЕК" МУҲАНДИСЛИК МАРКАЗИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

"АКВА" ичимлик сувини тозалаш учун қўлланиладиган фильтрлар.
"АКВА" юқори самарали, енгил, ихчам фильтр водопровод сувини қўрғошин, симоб, мис, кадмий, кобальт, темир, рухлардан, уларнинг бирикмасидан, радионуклидлар, дағал тузлардан, ёқимсиз ҳид ва ҳоказолардан тозалайди.

Бир соат ичида Сиз 20 литр экологик тоза сув оласиз!

ФИЛЬТРЛОВЧИ ЭЛЕМЕНТНИ 5 ЙИЛ МОБАЙНИДА АЛМАШТИРМАСДАН ИШЛАТСА БЎЛАДИ.

Ҳақ тўлаш тартиби - турлича. Чакана нархда ва кўтарасига харид қилишингиз мумкин.

Тошкентдаги телефонлар: 76-66-72, 34-87-04, 22-06-44

Бизнинг фильтрларни Сиз Гоголь кўчаси, 38-уйда жойлашган "Электроника" дўконидан сотиб олишингиз мумкин.

ЮРИСКОНСУЛЬТЛАР ТАШКИЛОТЛАР, МУАССАСАЛАР ВА МУЛКЧИЛИКНИНГ ШАКЛИДАН ҚАТЪИ НАЗАР

ҲАММА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 2 мартдаги қарорига мувофиқ юрисконсультларни аттестациядан ўтказиш ва қайта тайёрлаш муддати тугамоқда.

ШАРТНОМА ТУЗИШГА ШОШИЛИНГ!

Маълумот олиш учун телефонлар: 54-06-11, 54-24-56, 40-50-02, 40-19-26 — **қайта тайёрлаш бўйича;** 33-53-54 — **аттестациядан ўтказиш бўйича.**

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИНИНГ АДЛИЯ БОШҚАРМАСИ.

СИРҒАЛИ ТУМАН САНОАТ КОМБИНАТИ
муҳри

БЕКОР ҚИЛИНДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой ичида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Кожанина кўчаси, 41-А уй. Телефон: 98-49-56.

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

Янгийўл шаҳридаги 7 хонали уй 200 (кв. м.)ни Тошкент шаҳридаги 5 хонали уйга алмаштираман. Телефон—53-84-52.

Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги 204-ўрта мактаб томонидан **Ҳамидов Мирзоакром Алимжонович** номига берилган В—207482 сонли йўқолган
8-синфни битирганлиги тўғрисидаги гувоҳнома

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Республика Болалар ортопедияси маркази марказ бош ҳисобчиси С. Лутфуллаевага отаси
Абдулла ХУДАЙБЕРДИЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Узхимфарм» Ўзбекистон химия-фармацевтика ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси бош раҳбар ўринбосари Ш. Н. Бабаев ҳамда меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг биринчи даражали муҳандиси Г. Е. Бабаевага қизи
МАРИНАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 3 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30
■ Босмага берилди 11.40.
«ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6

Буюртма Г—392.
17304 нусхада.